

KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE
odbor školství, mládeže a tělovýchovy

**Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji
za školní rok 2010/2011**

**V Karlových Varech dne
Č. j.**

Mgr. Monika Šperglová
vedoucí odboru školství, mládeže a tělovýchovy

Obsah:

	Použité zkratky	3
	Úvod	5
1	Stav a vyhodnocení změn v oblastech vzdělávání	6
1.1	Struktura vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji	6
1.2	Změny ve struktuře vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji	7
1.3	Předškolní vzdělávání	8
1.4	Základní vzdělávání a povinná školní docházka	9
1.5	Střední vzdělávání	14
1.6	Vyšší odborné vzdělávání	18
1.7	Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných	19
1.8	Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání	23
	1.8.1 Základní umělecké vzdělávání	23
	1.8.2 Jazykové vzdělávání	25
	1.8.3 Zájmové vzdělávání	25
1.9	Poradenské služby	28
1.10	Školská zařízení	32
	1.10.1 Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči	32
	1.10.2 Školská výchovná a ubytovací zařízení	34
	1.10.3 Zařízení školního stravování	35
1.11	Pracovníci ve školství	36
	1.11.1 Počty a odměňování pedagogických pracovníků	36
	1.11.2 Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků	37
	1.11.3 Změny ve vedoucích pracovních místech ředitelů škol a školských zařízení	39
1.12	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	39
1.13	Další vzdělávání v rámci celoživotního učení	41
1.14	Další oblasti vzdělávání	44
	1.14.1 Primární prevence sociálně patologických jevů	44
	1.14.2 Environmentální a multikulturní výchova	45
	1.14.3 Vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin	46
1.15	Účast škol v rozvojových a mezinárodních programech	46
1.16	Účast škol a školských zařízení v projektech	48
2	Financování škol a školských zařízení	49
2.1	Celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované krajem	49
	2.1.1 Přímé výdaje	49
	2.1.2 Provozní a investiční výdaje	50
2.2	Neinvestiční výdaje škol a školských zařízení zřizovaných obcemi	50
2.3	Soukromé školy a školská zařízení	50
2.4	Přímé normativní výdaje	50
3	Vysoké školství	50
	Závěry	54
	Seznam příloh	56

Použité zkratky:

ČR	Česká republika
ČŠI	Česká školní inspekce
DD	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DM	domov mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
G	gymnázium
CH	okres Cheb
ICT	informační a komunikační technologie
ISŠ	integrovaná střední škola
ISŠTE	integrovaná střední škola technická a ekonomická
IVP	individuální vzdělávací plán
K	kvalifikovaný učitel
KK	Karlovarský kraj
KV	okres Karlovy Vary
KVC	krajské vzdělávací centrum
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
OON	ostatní osobní náklady
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OP VK	operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	operační program Životní prostředí
OŠMT	odbor školství, mládeže a tělovýchovy
N	nekvalifikovaný učitel
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PŠD	povinná školní docházka
ROP	regionální operační program
RVP	rámcový vzdělávací program
SO	okres Sokolov
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciální pedagogické centrum
SPV	středisko praktického vyučování
SR	Slovenská republika
SRN	Spolková republika Německo
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
SŠ	střední škola
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠD	školní družina
ŠH	školní hospodářství
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
ŠS	školní statek
ŠVP	školní vzdělávací program
UNIV	uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol
UOP	učitel odborných předmětů

UOV	učitel odborného výcviku
UPV	učitel praktického vyučování
UVVP	učitel všeobecně vzdělávacích předmětů
VOŠ	vyšší odborná škola
VÚP	Výzkumný ústav pedagogický
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ŽSVP	děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami

Úvod

Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji jsou krajskými úřady zpracovávány každoročně, a to v souladu s ustanovením § 10 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou předkládány zastupitelstvu kraje a Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy a zveřejňovány způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Rámcová struktura a obsah výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji je dána vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějšího předpisu.

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2010/2011 (dále jen „výroční zpráva“) je zpracována z vlastních podkladů krajského úřadu, řada informací byla získána ze zdrojů Ústavu pro informace ve vzdělávání, ze škol a školských zařízení, případně z jejich výročních zpráv. Výroční zpráva zachycuje podstatné údaje o současném stavu a vyhodnocuje změny v porovnání se stavem v předcházející výroční zprávě v jednotlivých segmentech vzdělávací soustavy, v dalších stanovených oblastech, k nimž patří např. pracovníci ve školství, další vzdělávání pedagogických pracovníků, další vzdělávání v rámci celoživotního učení a účast škol v rozvojových a mezinárodních programech, ekonomická část se zabývá financováním škol a školských zařízení. Samostatnou méně obsáhlou částí je kapitola Vysoké školství, která je vložena nad stanovený rámec výroční zprávy a jsou v ní uvedeny základní informace o nabídce programů vysokých škol v Karlovarském kraji. V závěrech jsou pak shrnuty poznatky z jednotlivých kapitol, které byly využity jako podklad při zpracování dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy kraje.

V rámci hlavní činnosti škol a školských zařízení byl školní rok 2010/2011 pokračováním v plnění náročných úkolů v souvislosti s kurikulární reformou, jako je zejména vytváření a případně inovace školních vzdělávacích programů, které byly jednou z hlavních priorit činnosti především středních škol, nový způsob závěrečných zkoušek a vlastní hodnocení školy (autoevaluace). Ve školním roce 2010/2011 se střední školy musely poprvé vypořádat s organizací a průběhem nové maturitní zkoušky a návratem ke konání přijímacích zkoušek do oborů vzdělání s maturitní zkouškou.

V průběhu školního roku 2010/11 se uskutečnila široká diskuze k RVP základního vzdělání v oblasti tvorby standardů v tomto segmentu vzdělávání. Učitelům se tím naskytla možnost vstoupit do této diskuze a moci tak ovlivnit evaluační standardy, které vymezují minimální úroveň vědomostí a dovedností žáků v základním vzdělávání. Otevřel se tím prostor k vyjádření názorů učitelů, což pomůže specifikovat očekávané výstupy a stanovení minimální úrovně výsledků vzdělávání žáků při dosažení stupně základního vzdělání. Jelikož kvalitu vzdělávání zásadně ovlivňuje kvalita učitelů, je nezbytné výrazně podporovat budování systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a klást důraz na zvýšení kvality řízení škol.

1 Stav a vyhodnocení změn v oblastech vzdělávání

1.1 Struktura vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji

Přehled o školách a školských zařízeních, které působí v Karlovarském kraji, je uveden v následující tabulce, a to v členění podle okresů a zřizovatelů.

Tabulka č. 1: Školy a školská zařízení zapsané v rejstříku škol a školských zařízení k 31. 8. 2011

Škola/školské zařízení	Počet škol a školských zařízení							
	podle okresů				podle zřizovatele			
	celkem	CH	KV	SO	MŠMT	kraj	obec	soukr.
Mateřská škola	123	39	44	40		4	116	3
- z toho MŠ při zdravotnickém zařízení	3	1	2			3		
Základní škola	113	34	45	34	1	6	103	3
- z toho ZŠ při zdravotnickém zařízení	3	1	2			3		
Základní umělecká škola	20	6	8	6		4	16	
Střední škola	38	10	20	8	1	27	1	9
Jazyková škola s pr. st. jaz. zkoušky	1		1			1		
Vyšší odborná škola	4	1	3			4		
Středisko praktického vyučování	2	1	1					2
Školní statek	1	1				1		
Školní hospodářství	1		1			1		
Školní polesí	1		1			1		
Domov mládeže	12	4	5	3		11		1
Dětský domov	8	4	2	2	1	6		1
Výchovný ústav	2		2		2			
Dům dětí a mládeže	15	5	4	6		1	14	
Školní družina	110	33	44	33		4	103	3
Školní klub	6		6				6	
Školní knihovna	1		1				1	
Přípravný stupeň základní školy spec.	5	2	1	2		1	4	
Školní jídelna	183	56	67	60	2	19	161	1
Školní jídelna - vývařovna	1	1					1	
Školní jídelna - výdejna	30	14	10	6		2	25	3
Pedagogicko-psychologická poradna	3	1	1	1		3		
Speciální pedagogické centrum	1		1			1		
Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	1			1		1		
Celkem	682	212	268	202	7	98	551	26

Činnost těchto škol a školských zařízení vykonávalo celkem 280 právnických osob, z toho 89 v okrese Cheb, 103 v okrese Karlovy Vary a 88 v okrese Sokolov. 49 z jejich celkového počtu bylo zřízeno Karlovarským krajem, 214 obcemi, 15 soukromníkem a 2 MŠMT.

1.2 Změny ve struktuře vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji

Tabulka č. 2: Školy a školská zařízení zapsané v rejstříku škol a školských zařízení

Škola/školské zařízení	Školní rok		Změna
	09/10	10/11	
Mateřská škola	123	123	0
- z toho MŠ při zdravotnickém zařízení	3	3	0
Základní škola	115	113	-2
- z toho ZŠ při zdravotnickém zařízení	3	3	0
Základní umělecká škola	20	20	0
Střední škola	38	38	0
Jazyková škola s pr. st. jaz. zkoušky	1	1	0
Vyšší odborná škola	4	4	0
Středisko praktického vyučování	2	2	0
Školní statek	1	1	0
Školní hospodářství	1	1	0
Školní pole	1	1	0
Domov mládeže	12	12	0
Dětský domov	8	8	0
Výchovný ústav	2	2	0
Dům dětí a mládeže	15	15	0
Školní družina	112	110	-2
Školní klub	6	6	0
Školní knihovna	1	1	0
Přípravný stupeň základní školy spec.	5	5	0
Školní jídelna	185	183	-2
Školní jídelna - vývařovna	2	1	-1
Školní jídelna - výdejna	32	30	-2
Pedagogicko-psychologická poradna	3	3	0
Speciální pedagogické centrum	1	1	0
Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	1	1	0
Celkem	691	682	-9

V průběhu školního roku 2010/2011 byly zrušeny nebo v důsledku sloučení či splynutí zanikly:

- 1 základní škola, jejíž činnost vykonávala Základní škola praktická Nové Sedlo, okres Sokolov, příspěvková organizace;
- 1 základní škola, jejíž činnost vykonávala Základní škola praktická Teplá, příspěvková organizace;
- 1 školní družina, jejíž činnost vykonávala Základní škola praktická Teplá, příspěvková organizace;
- 1 školní družina, jejíž činnost vykonávala Základní škola praktická Nové Sedlo, okres Sokolov, příspěvková organizace;
- 1 školní jídelna, jejíž činnost vykonávala příspěvková organizace Mateřská škola Abertamy, okres Karlovy Vary;
- 1 školní jídelna, jejíž činnost vykonávala právnická osoba STRAVBYT školní jídelny s.r.o.;
- 1 školní jídelna – vývařovna, jejíž činnost vykonávala právnická osoba STRAVBYT školní jídelny s.r.o.;
- 1 školní jídelna - výdejna, jejíž činnost vykonávala příspěvková organizace Základní škola a mateřská škola Lipová, okres Cheb;

- 1 školní jídelna - výdejna, jejíž činnost vykonávala právnická osoba STRAVBYT školní jídelny s.r.o.

V průběhu školního roku 2010/2011 se v důsledku sloučení, splynutí či jiné organizační změny staly součástí jiné organizace:

- 1 mateřská škola, jejíž činnost vykonávala příspěvková organizace Mateřská škola Abertamy, okres Karlovy Vary (sloučena s příspěvkovou organizací Základní škola Abertamy, okres Karlovy Vary);
- 1 základní škola, jejíž činnost vykonávala Základní škola Teplá, příspěvková organizace (splynutí se Základní školou praktickou Teplá, příspěvková organizace do Základní školy v Teplé, příspěvková organizace);
- 1 školní družina, jejíž činnost vykonávala Základní škola Teplá, příspěvková organizace (splynutí se Základní školou praktickou Teplá, příspěvková organizace do Základní školy v Teplé, příspěvková organizace);
- 1 školní jídelna, jejíž činnost vykonávala Základní škola Teplá, příspěvková organizace (splynutí se Základní školou praktickou Teplá, příspěvková organizace do Základní školy v Teplé, příspěvková organizace).

V průběhu školního roku 2010/2011 byla zřízena:

- 1 školní jídelna, jejíž činnost vykonává příspěvková organizace Základní škola a mateřská škola Lipová, okres Cheb;
- 1 školní jídelna – výdejna, jejíž činnost vykonává Mateřská škola, Mariánské Lázně, Skalníkova 518, příspěvková organizace;
- 1 školní jídelna – výdejna, jejichž činnost vykonává příspěvková organizace Mateřská škola Teplá;
- 1 školní jídelna - výdejna, jejíž činnost vykonává příspěvková organizace Mateřská škola Ostrov, Masarykova 1195, okres Karlovy Vary;
- 1 školní jídelna - výdejna, jejíž činnost vykonává příspěvková organizace Základní škola Sokolov, Rokycanova 258.

1.3 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte před vstupem do základní školy, podílí se na jeho rozvoji po stránce citové, rozumové a tělesné. Dítě si osvojí základní pravidla chování a mezilidských vztahů. Toto vzdělávání je zabezpečováno v mateřských školách, a to zpravidla pro děti ve věku od tří do šesti let. Přednostně se přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována speciálně pedagogická péče.

Tabulka č. 3: *Mateřské školy podle zřizovatele*

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	Celkem
09/10	CH	1	37	1	39
	KV	3	40	1	44
	SO	0	39	1	40
	KK	4	116	3	123
10/11	CH	1	37	1	39
	KV	3	40	1	44
	SO	0	39	1	40
	KK	4	116	3	123

V rámci Karlovarského kraje bylo ve školním roce 2010/2011 provozováno celkem 123 mateřských škol, z nichž 116 zřizovala obec a 3 soukromník. 3 mateřské školy při zdravotnickém zařízení a 1 pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami zřizoval kraj.

Mateřská škola se organizačně dělí na třídy. Do tříd je možno zařazovat děti stejného či různého věku a vytvářet třídy věkově homogenní či věkově heterogenní. Stejně tak je možno do tříd běžných mateřských škol zařazovat děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tabulka č. 4: *Třídy a děti mateřských škol podle druhu poskytované péče*

		08/09				09/10				10/11			
		Běžné třídy		Třídy pro děti se SVP		Běžné třídy		Třídy pro děti se SVP		Běžné třídy		Třídy pro děti se SVP	
		počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí
CH	celodenní	106	2564	7	99	106	2620	7	103	107	2685	7	99
	polodenní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	106	2564	7	99	106	2620	7	103	107	2685	7	99
KV	celodenní	125	3014	3	35	129	3137	3	36	139	3342	3	35
	polodenní	1	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	126	3025	3	35	129	3137	3	36	139	3342	3	35
SO	celodenní	105	2589	2	24	110	2692	2	29	110	2736	1	19
	polodenní	1	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	106	2599	2	24	110	2692	2	29	110	2736	1	19
KK	celodenní	336	8167	12	158	345	8449	12	168	356	8763	11	153
	polodenní	2	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	338	8188	12	158	345	8449	12	168	356	8763	11	153

stav vždy k 30. 9.

Při srovnání školního roku 2009/2010 a 2010/2011 došlo k nárůstu celkového počtu dětí o více než 3,5 %, z čehož vyplývá, že nárůst počtu dětí umístěných v mateřských školách pokračuje.

1.4 Základní vzdělávání a povinná školní docházka

Na předškolní vzdělávání navazuje základní vzdělávání, které je povinné a jeho délka je stanovena na devět let. K plnění povinné školní docházky nastupují vesměs děti ve věku šesti let, pouze v případě povolení odkladu je možné nastoupit v pozdějším věku, nejpozději však do osmi let věku dítěte. Školský zákon naopak umožňuje dřívější nástup dítěte do základní školy; dítě, které dosáhne šestého roku věku od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k povinné školní docházce již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce. Podmínkou přijetí dítěte narozeného v období od září do konce prosince je také doporučující vyjádření školského poradenského zařízení, pro dítě narozené od ledna do konce června navíc doporučující vyjádření odborného lékaře. Naprostá většina žáků plní povinnou školní docházku v základní škole, případně v gymnáziu či v konzervatoři.

K cílům základního vzdělávání patří umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení, podněcovat je k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti. Dalším významným úkolem je vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi. Naučit je chránit své zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí.

Školy a žáci

Tabulka č. 5: Základní školy podle zřizovatele

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	1	33	1	0	35
	KV	5	38	1	1	45
	SO	0	34	1	0	35
	KK	6	105	3	1	115
10/11	CH	1	32	1	0	34
	KV	5	38	1	1	45
	SO	0	33	1	0	34
	KK	6	103	3	1	113

Ve školním roce 2010/2011 bylo v Karlovarském kraji celkem 113 základních škol, z toho v okrese Cheb 34, v okrese Karlovy Vary 45 a v okrese Sokolov 34. Zřizovatelem 6 základních škol byl kraj, 1 základní školu zřizovalo MŠMT, 3 soukromníci a zbylých 103 obce.

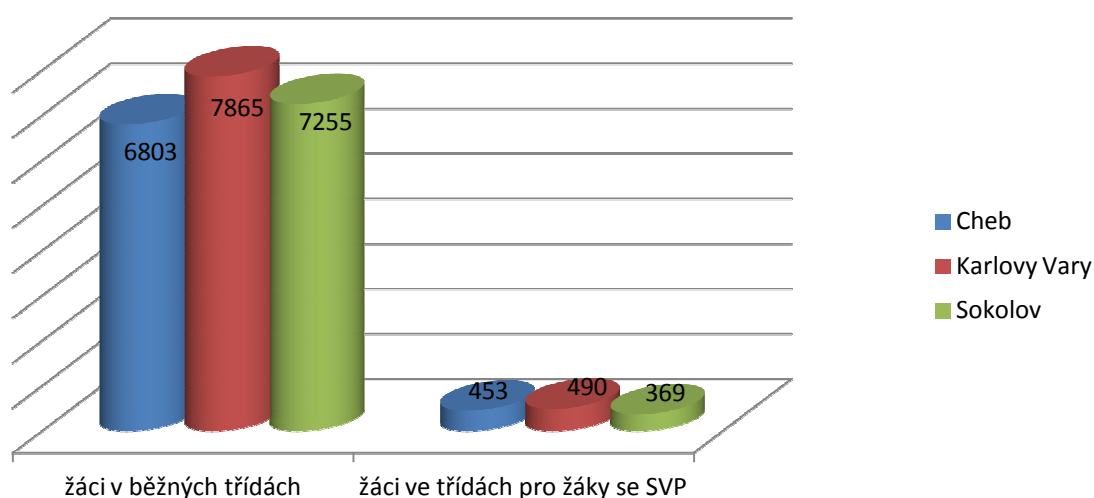
Tabulka č. 6: Třídy a žáci základních škol

	09/10						10/11					
	Běžné třídy		Třídy pro žáky se SVP		Celkem		Běžné třídy		Třídy pro žáky se SVP		Celkem	
	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.
CH	6891	4145	445	227	7336	4372	6803	4170	453	246	7256	4416
KV	8043	4686	500	279	8543	4965	7865	4640	490	284	8355	4924
SO	7440	4206	408	150	7848	4356	7255	4218	369	142	7624	4360
KK	22374	13037	1353	656	23727	13693	21923	13028	1312	672	23235	13700

stav k 30. 9. 2009; 30. 9. 2010

Ve srovnání s předcházejícím školním rokem klesl v kraji celkový počet žáků v základních školách o 492, t. j. o 2,1 %, počet žáků se SVP o 41 žáků, t. j. o 3,1 %.

Graf č. 1: Grafické znázornění počtů žáků základních škol

Tabulka č. 7: Žáci v běžných třídách základních škol zřizovaných obcí

	Počet tříd					Počet žáků					Průměrný počet žáků na třídu				
	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
CH	318	326	319	318	315	6990	7071	6911	6780	6710	21,98	21,69	21,66	21,32	21,30
KV	448	414	397	393	386	9386	8788	8367	7992	7819	20,95	21,23	21,08	20,34	20,26
SO	396	384	374	362	355	8614	8115	7742	7360	7163	21,75	21,13	20,7	20,33	20,18
KK	1162	1124	1090	1073	1056	24990	23974	23020	22132	21692	21,51	21,33	21,12	20,63	20,54

stav vždy k 30. 9.

Oproti předcházejícímu školnímu roku došlo ke snížení počtu tříd o 1,6 % a rovněž průměrného počtu žáků ve třídě.

Přípravné třídy

Obec, svazek obcí nebo kraj mohou se souhlasem krajského úřadu zřizovat přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj. Přípravnou třídu lze zřídit, pokud se v ní bude vzdělávat nejméně 7 dětí. O zařazování dětí do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Obsah vzdělávání v přípravné třídě se řídí RVP pro předškolní vzdělávání. Pedagogové při tvorbě vzdělávacího programu přípravné třídy vychází z tohoto dokumentu, popř. mohou využít i dalších metodických materiálů platných pro předškolní vzdělávání. V Karlovarském kraji bylo ve sledovaném školním roce zřízeno celkem 31 přípravných tříd s 393 dětmi.

Tabulka č. 8: Přípravné třídy

	Počet přípravných tříd						Počet dětí					
	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
CH	2	3	4	4	5	5	26	38	57	53	64	70
KV	10	12	11	9	14	18	126	147	144	115	197	231
SO	6	5	5	6	6	8	57	59	54	75	78	92
KK	18	20	20	19	25	31	209	244	255	243	339	393

stav vždy k 30. 9.

Ze srovnání školních roků 2009/2010 a 2010/2011 vyplývá, že počet přípravných tříd se zvýšil o 6, počet dětí se zvýšil o 54, t. j. o 15,9 %.

Odklad a dodatečný odklad povinné školní docházky

Není-li dítě po dovršení šestého roku věku tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení, nebo odborného lékaře. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

Pokud se u žáka v prvním roce plnění povinné školní docházky projeví nedostatečná tělesná nebo duševní vyspělost k plnění povinné školní docházky, může ředitel školy se souhlasem zákonného zástupce žákovi dodatečně v průběhu prvního pololetí školního roku odložit začátek plnění povinné školní docházky na následující školní rok.

Tabulka č. 9: Počet odkladů povinné školní docházky

	09/10		10/11	
	Odklad PŠD	Dodatečný odklad PŠD	Odklad PŠD	Dodatečný odklad PŠD
CH	215	25	209	10
KV	218	12	203	8
SO	199	19	183	16
KK	632	56	595	34

stav k 30. 9. 2009, 30. 9. 2010

V porovnání obou školních roků klesl počet odkladů školní docházky o 37 (5,9 %) a dodatečných odkladů o 22 (39,3 %), přestože se počet žáků prvních ročníků zvýšil z 2771 na 2806, tj. o 35 (1,3 %).

Rozšířená výuka

K rozvoji nadání žáků může škola uskutečňovat rozšířenou výuku některého předmětu nebo skupin předmětů stanovených ŠVP (dále jen „rozšířená výuka“), a to vytvářením skupin žáků nebo zřizováním tříd s rozšířenou výukou.

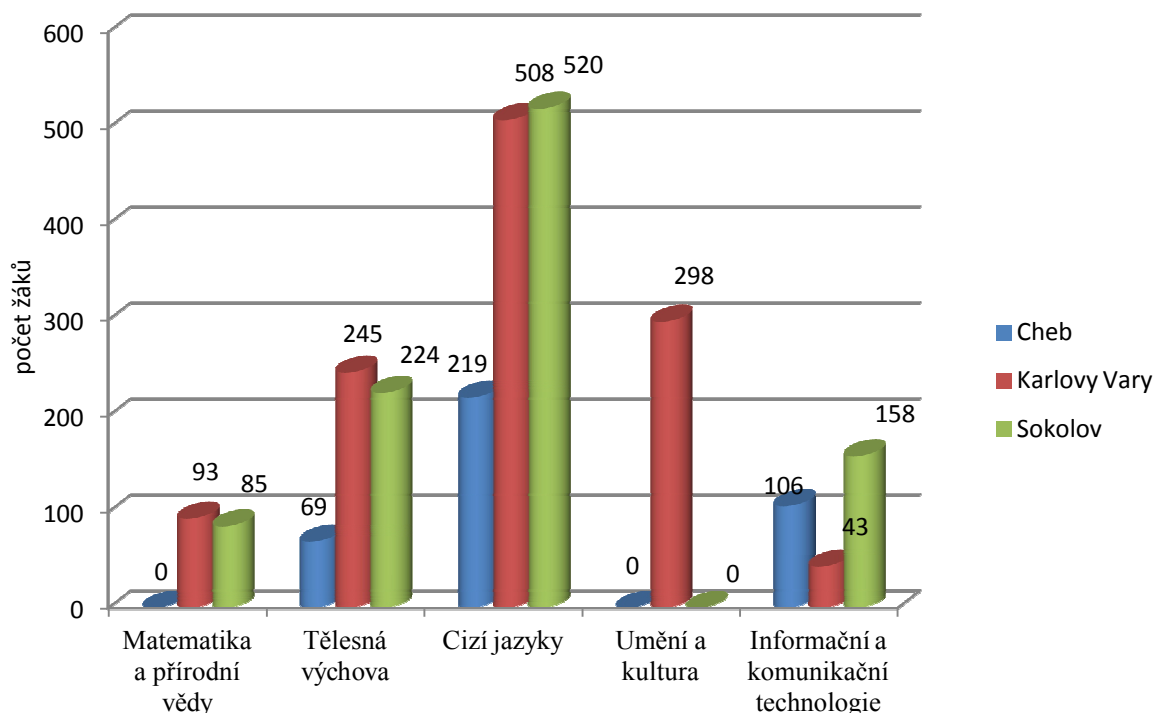
Tabulka č. 10: Rozšířená výuka některých předmětů žáků základních škol

		Matematika a přírodní vědy celkem	Tělesná výchova	Cizí jazyky	Umění a kultura	Informační a komunikační technologie
09/10	CH	0	174	211	0	116
	KV	138	239	562	309	42
	SO	91	268	362	0	107
	KK	229	681	1135	309	265
10/11	CH	0	69	219	0	106
	KV	93	245	508	298	43
	SO	85	224	520	0	158
	KK	178	538	1247	298	307

stav k 30. 9. 2009, 30. 9. 2010

Z porovnání vyplývá, že stoupl počet žáků s rozšířenou výukou cizích jazyků a ICT, v ostatních předmětech došlo k poklesu.

Graf č. 2: Grafické znázornění počtu žáků, kteří navštěvují rozšířenou výuku některých předmětů

Ukončení vzdělávání v základní škole

Žáci ukončí vzdělávání v základní škole splněním povinné školní docházky. Stupeň základního vzdělání získají ti žáci, kteří úspěšně ukončí vzdělávací program základního vzdělávání.

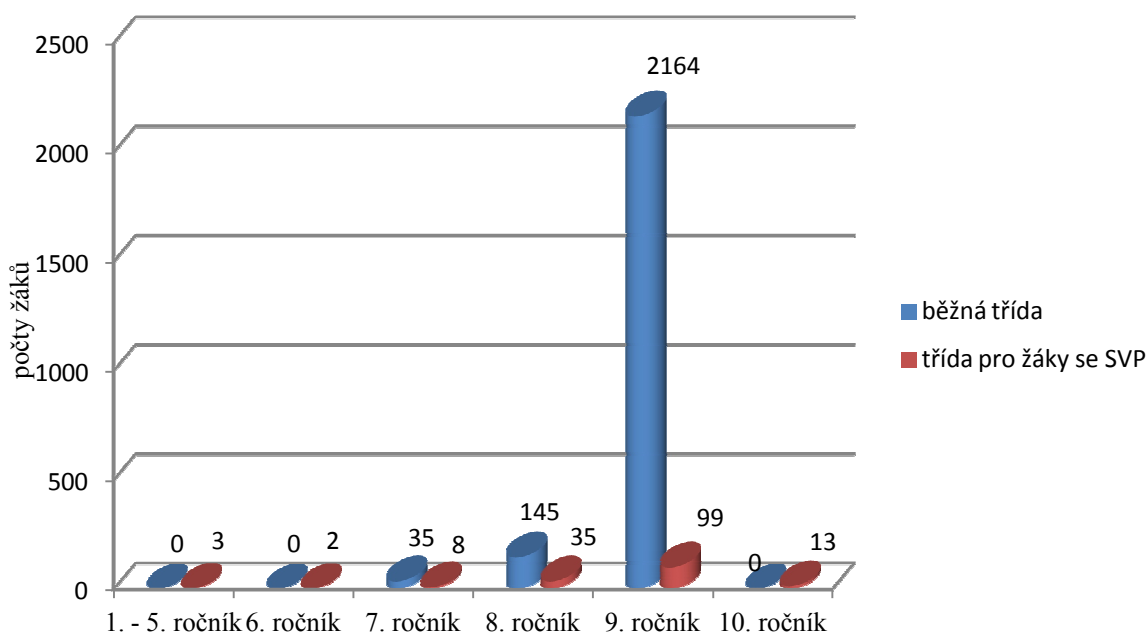
Tabulka č. 11: Ukončení vzdělávání žáků základních škol

		Celkem		1.-5. ročník		6. ročník		7. ročník		8. ročník		9. ročník		10. ročník
		běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	třída pro ŽSVP
09/10	CH	726	47	0	0	3	1	13	1	47	10	663	35	0
	KV	951	76	0	0	0	0	12	6	81	18	858	49	3
	SO	919	60	0	0	2	0	16	6	77	16	824	35	3
	KK	2596	183	0	0	5	1	41	13	205	44	2345	119	6
10/11	CH	696	48	0	0	0	0	11	5	43	11	642	28	4
	KV	856	70	0	0	0	2	8	3	37	16	811	41	8
	SO	792	42	0	3	0	0	16	0	65	8	711	30	1
	KK	2344	160	0	3	0	2	35	8	145	35	2164	99	13

stav vždy k 30. 9.

Z tabulky je zřejmé, že celkový pokles počtu žáků končících vzdělávání v základních školách se dosud nezastavil.

Graf č. 3: Grafické znázornění počtu žáků základních škol, kteří ukončili vzdělávání v základní škole ve školním roce 2010/2011

1.5 Střední vzdělávání

Absolventi základních škol, kteří splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělávání před ukončením povinné školní docházky, mohou pokračovat ve vzdělávání ve středních školách.

Tabulka č. 12: Střední školy podle zřizovatele

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	6	1	3	0	10
	KV	15	0	4	1	20
	SO	6	0	2	0	8
	KK	27	1	9	1	38
10/11	CH	6	1	3	0	10
	KV	15	0	4	1	20
	SO	6	0	2	0	8
	KK	27	1	9	1	38

V Karlovarském kraji se ve školním roce 2010/2011 stejně jako v předcházejícím uskutečňovalo vzdělávání celkem ve 38 středních školách (z toho 27 zřizovaných krajem, 9 soukromníkem, 1 obcí a 1 MŠMT). Školy zřizované církví v kraji zastoupeny nejsou.

V uplynulém školním roce pokračoval ve školách přechod na výuku podle vlastních ŠVP, které si školy zpracovaly v souladu s RVP. Tyto přinášejí pro práci učitelů větší svobodu, ale zároveň větší odpovědnost za její výsledky. Gymnázia (čtyřletá a vyšší stupeň víceletých gymnázií) a část středních odborných škol, pro které byly vydány RVP v roce 2007 (1. vlna), zahájily od 1. 9. 2009 výuku podle ŠVP, školy, jež vyučují v oborech vzdělání, pro které byly vydány RVP v roce 2008 (2. vlna), začaly sestavovat své vlastní ŠVP, podle kterých začaly vzdělávat od 1. 9. 2010.

Ve středních školách v Karlovarském kraji bylo možno volit obory vzdělání z následujících oborových skupin:

Ekologie a životní prostředí
 Informatické obory
 Strojírenství a strojírenská výroba
 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
 Technická chemie a chemie silikátů
 Potravinářství a potravinářská chemie
 Textilní výroba a oděvnictví
 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie
 Stavebnictví, geodézie a kartografie
 Doprava a spoje
 Speciální a interdisciplinární obory

Zemědělství a lesnictví
 Zdravotnictví
 Ekonomika a administrativa
 Podnikání v oborech, odvětvích
 Gastronomie, hotelnictví a turismus
 Obchod
 Právo, právní a veřejnosprávní činnost
 Osobní a provozní služby
 Publicistika, knihovnictví a informatika
 Pedagogika, učitelství a sociální péče
 Obecně odborná příprava
 Obecná příprava
 Umění a užité umění

Karlovarský kraj jako jediný v České republice nabízel obor vzdělání výtvarné zpracování keramiky a porcelánu – zdobení a jako jeden z mála krajů obory vzdělání uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů – strunné nástroje a výtvarné zpracování keramiky a porcelánu - modelářství.

Ve školním roce 2010/11 zahájilo vzdělávání ve všech ročnících středních škol celkem 14 845 žáků, z toho 13 711 žáků v denní formě vzdělávání a 1134 žáků v ostatních formách vzdělávání. Oproti předchozímu školnímu roku to představuje celkový pokles o 577 žáků (3,7 %), v denní formě vzdělávání jde o pokles o 487 žáků (3,4 %), v ostatních formách vzdělávání byl zaznamenán pokles o 90 žáků (7,4 %).

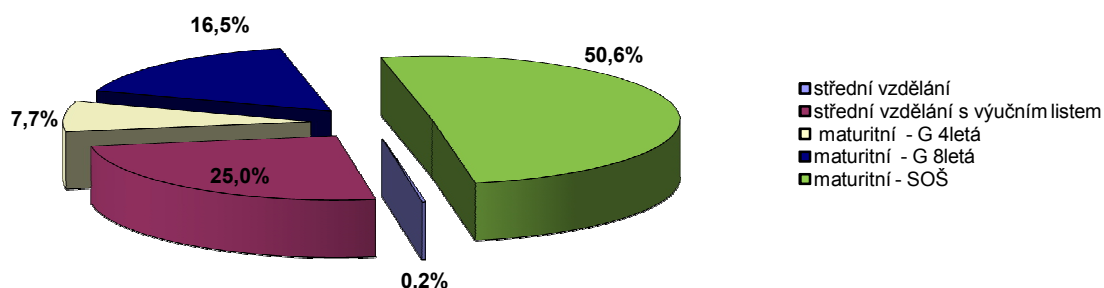
Tabulka č. 13: *Žáci středních škol podle stupně vzdělání*

Školní rok	Forma vzdělávání	Žáci v oborech vzdělání, ve kterých lze získat						
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou				Celkem
				G 4letá	G 8letá	SOŠ	celkem	
06/07	Denní	57	4228	1349	2225	7095	10669	14954
	Ostatní	0	110	0	0	1042	1042	1152
	Celkem	57	4338	1349	2225	8137	11711	16106
07/08	Denní	29	3 991	1374	2288	7078	10 740	14760
	Ostatní	0	108	0	0	1026	1 026	1134
	Celkem	29	4 099	1374	2288	8104	11 766	15894
08/09	Denní	26	3887	1343	2311	6859	10513	14426
	Ostatní	0	85	0	0	1192	1192	1277
	Celkem	26	3972	1343	2311	8051	11705	15703
09/10	Denní	33	3805	1281	2351	6728	10360	14198
	Ostatní	0	55	0	0	1169	1169	1224
	Celkem	33	3860	1281	2351	7897	11529	15422
10/11	Denní	32	3645	1146	2445	6443	10034	13711
	Ostatní	0	72	0	0	1062	1062	1134
	Celkem	32	3717	1146	2445	7505	11096	14845

stav vždy k 30. 9.

Nepříznivý demografický vývoj se odráží ve všech segmentech středního vzdělávání kromě osmiletých gymnázií, kde naopak počet žáků stoupá.

Graf č. 4: Grafické znázornění členění žáků podle stupně vzdělání

Přes pokles celkového počtu žáků středních škol zůstal zachován poměr žáků, kteří se vzdělávají v oborech ukončovaných maturitní zkouškou, a to 74,7 %.

Tabulka č. 14: Meziroční procentní rozdíl počtu žáků středních škol

	07/08	08/09	09/10	10/11
Denní forma	- 1,3 %	-2,3 %	- 1,6 %	- 3,4 %
Ostatní formy	- 1,6 %	12,6 %	- 4,2 %	- 7,4 %
Celkem	-1,3 %	-1,2 %	- 1,8 %	- 3,7 %

Tabulka č. 15: Absolventi středních škol

	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Denní forma	3 103	3 123	3 286	3 142	3 126	2 908	3 200	3 018	3 012	2 518	2 493
Ostatní formy	143	185	242	205	157	369	253	187	200	169	198
Celkem	3 246	3 308	3 528	3 347	3 283	3 277	3 453	3 205	3 212	2 687	2 691

stav vždy k 30. 9.

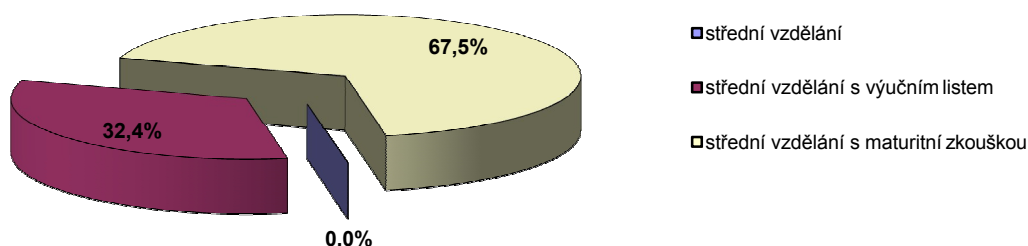
Oproti školnímu roku 2008/2009, kdy došlo k výraznému poklesu absolventů středních škol, a to o 525, byl rozdíl v počtu absolventů středních škol v roce 2010/11 oproti předcházejícímu roku zanedbatelný. U absolventů denní formy vzdělávání došlo k poklesu o 25, u absolventů ostatních forem naopak k nárůstu o 29.

Tabulka č. 16: Absolventi středních škol podle stupně vzdělání

Školní rok	Forma vzdělávání	Absolventi v oborech vzdělání, ve kterých lze získat			
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou	Celkem
09/10	Denní forma	5	709	1804	2518
	Ostatní formy	0	17	152	169
	Celkem	5	726	1956	2687
10/11	Denní forma	1	857	1635	2493
	Ostatní formy	0	16	182	198
	Celkem	1	873	1817	2691

stav vždy k 30. 9.

Graf č. 5: Grafické znázornění počtu absolventů podle stupně vzdělání

Přijímací řízení

Střední školy nabídly opětovně celkově vyšší počet míst ke vzdělávání pro následující školní rok. Nejvyšší poptávka byla zaznamenána tradičně u většiny víceletých gymnázií. U většiny oborů však docházelo k vyhlášení dalších kol přijímacího řízení, výjimkou nebylo i čtvrté a další kolo.

Celkový počet přijímaných žáků ke vzdělávání ve středních školách v závislosti na demografickém vývoji již několik let klesá.

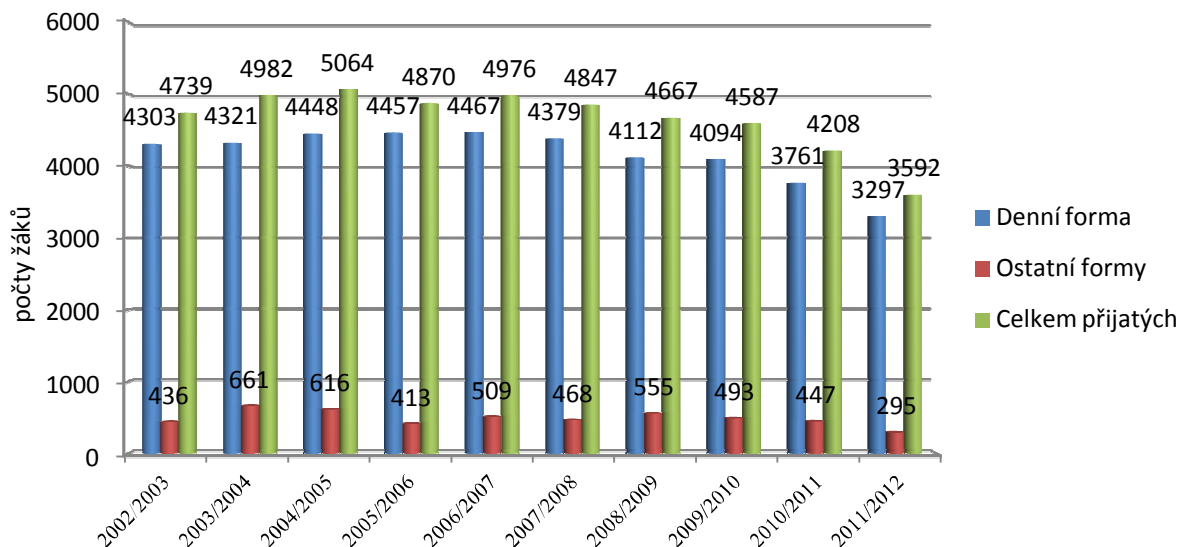
Tabulka č. 17: Nově přijatí žáci středních škol

Školní rok	Forma vzdělávání	Žáci v oborech vzdělání, ve kterých lze získat						Celkem
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou				
				G 4letá	G 8letá	SOŠ	celkem	
06/07	Denní	22	1555	405	335	2150	2890	4467
	Ostatní	0	54	0	0	455	455	509
	Celkem	22	1609	405	335	2605	3345	4976
07/08	Denní	16	1514	366	337	2146	2849	4379
	Ostatní	0	44	0	0	424	424	468
	Celkem	16	1558	366	337	2570	3273	4847
08/09	Denní	14	1462	315	328	1993	2636	4112
	Ostatní	0	37	0	0	518	518	555
	Celkem	14	1499	315	328	2511	3154	4667
09/10	Denní	20	1470	261	341	2002	2604	4094
	Ostatní	0	6	0	0	487	487	493
	Celkem	20	1476	261	341	2489	3091	4587
10/11	Denní	14	1380	255	342	1770	2367	3761
	Ostatní	0	46	0	0	401	401	447
	Celkem	14	1426	255	342	2171	2768	4208
11/12	Denní	16	1261	209	337	1474	2020	3297
	Ostatní	0	33	0	0	262	262	295
	Celkem	16	1294	209	337	1736	2282	3592

stav vždy k 30. 9.

Vývoj počtu přijatých žáků kopíruje vývoj celkového počtu žáků ve středních školách, i zde se nepříznivý demografický vývoj výrazně odráží ve všech segmentech středního vzdělávání kromě osmiletých gymnázií, kde naopak počet přijatých žáků mírně stoupal, pouze ve sledovaném roce klesl, ale o pouhých 5 žáků.

Graf č. 6: Grafické znázornění porovnání počtu nově přijatých žáků

1.6 Vyšší odborné vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studentů získané ve středním vzdělávání. Poskytuje jak všeobecné tak odborné vzdělání a rovněž praktickou přípravu pro výkon náročných činností.

Tabulka č. 18: Vyšší odborné školy podle zřizovatele

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	1	0	0	0	1
	KV	3	0	0	0	3
	SO	0	0	0	0	0
	KK	4	0	0	0	4
10/11	CH	1	0	0	0	1
	KV	3	0	0	0	3
	SO	0	0	0	0	0
	KK	4	0	0	0	4

V Karlovarském kraji působily čtyři vyšší odborné školy, tři v Karlových Varech, a to jako součásti příspěvkových organizací Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary a Střední odborná škola pedagogická, gymnázium a vyšší odborná škola Karlovy Vary, a jedna v Chebu - Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb.

Ve sledovaném školním roce v nich byly nabízeny tyto obory vzdělání: Diplomovaná všeobecná setra, Diplomovaná dentální hygienistka, Diplomovaný farmaceutický asistent, Diplomovaný zubní technik, Sociální práce a Cestovní ruch. Ve vyšších odborných školách studovalo ve všech

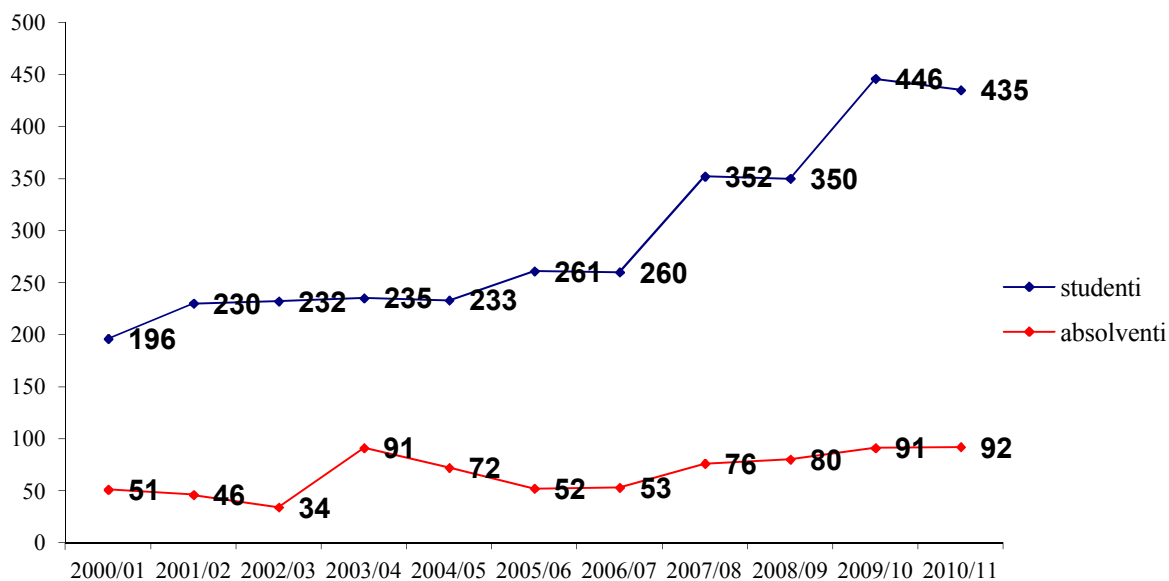
ročnících celkem 435 studentů. Vzdělávání ukončilo absolutoriem 92 studentů. Počet studujících ve vyšších odborných školách ve srovnání s minulým školním rokem poklesl o 11 studentů, tj. o 2,5 %, počet absolventů vzrostl o 1, tj. o 1,1 %. Rozdíly v počtech studentů jsou ovlivněny i tím, že každý rok nejsou otevírány všechny uvedené obory.

Tabulka č. 19: *Studenti a absolventi vyšších odborných škol*

	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Studenti	196	230	232	235	233	261	260	352	350	446	435
Absolventi	51	46	34	91	72	52	53	76	80	91	92

stav vždy k 30. 9.

Graf č. 7: *Grafické znázornění porovnání počtu studentů a absolventů vyšších odborných škol*

1.7 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Vzdělávání těchto osob se může uskutečňovat v běžné škole nebo ve škole či ve třídě samostatně zřízené pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením. Za prioritní vzdělávací formu je považováno inkluzivní vzdělávání ve smyslu individuální integrace žáků ve školách hlavního proudu, dále skupinová integrace ve třídách s upravenými vzdělávacími programy. Cílem inkluzivního vzdělávání je, aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami byli co nejméně izolováni od svých vrstevníků, aby postižení nebylo limitujícím faktorem ve vzdělávání a všichni žáci byli vychováváni k vzájemné pomoci a solidaritě.

Tabulka č. 20: *Třídy a děti mateřských škol podle druhu postižení*

Školní rok		Mentální postižení	Sluchové postižení	Zrakové postižení	Vady řeči	Tělesné postižení	Souběžné postižení více vadami	Autismus	Třídy v DD	Celkem
		Třídy/děti								
09/10	CH	0/3	0/0	2/27	5/65	0/0	0/3	0/2	0/0	7/100
	KV	0/0	0/1	0/0	3/26	0/3	0/5	0/0	0/0	3/35
	SO	0/0	0/0	0/0	1/19	0/0	0/0	0/0	1/10	2/29
	KK	0/3	0/1	2/27	9/110	0/3	0/8	0/2	1/10	12/164
10/11	CH	0/1	0/0	2/26	5/62	0/0	0/7	0/0	0/0	7/96
	KV	0/1	0/1	0/0	3/23	0/0	0/8	0/0	0/0	3/33
	SO	0/0	0/0	0/0	1/19	0/0	0/0	0/0	0/0	1/19
	KK	0/2	0/1	2/26	9/104	0/0	0/15	0/0	0/0	11/148

stav vždy k 30. 9.

Ve srovnání s rokem 2009/2010 došlo k poklesu počtu dětí s postižením v mateřských školách o 9,8 %, ze 164 na 148.

Tabulka č. 21: *Individuálně integrované děti podle druhu postižení v mateřských školách*

	Mentální postižení	Sluchové postižení	Zrakové postižení	Vady řeči	Tělesné postižení	Souběžné postižení více vadami	Vývojové poruchy	Autismus	08/09	09/10	10/11
CH	2	0	1	0	2	2	4	5	19	16	16
KV	3	1	0	13	4	3	0	4	21	29	28
SO	1	0	1	0	1	0	4	0	19	7	7
KK	6	1	2	13	7	5	8	9	59	52	51

stav vždy k 30. 9.

Ve srovnání se školním rokem 2009/2010 poklesl celkový počet individuálně integrovaných dětí se zdravotním postižením v mateřských školách pouze o 1, což představuje 1,9 %.

Tabulka č. 22: *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v základních školách*

Způsob vzdělávání		05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Individuálně integrovaní žáci		972	812	827	727	796	814
Žáci ve třídách zřízených pro žáky se SVP		1478	1428	1348	1392	1353	1312
Žáci s výukou dle individuálního vzdělávacího plánu	žáci s postižením	1067	1014	1008	931	999	1052
	nadaní žáci	14	34	16	22	16	20

stav vždy k 30. 9.

Oproti loňskému roku vzrostl počet žáků s postižením s výukou dle individuálního vzdělávacího plánu z 999 na 1052, tedy o 5,3 %.

Tabulka č. 23: *Individuálně integrovaní žáci podle druhu postižení v základních školách*

Školní rok		Mentálně post.	Sluchově post.	Zrakově post.	Vady řeči	Tělesně post.	Souběžné post. více vadami	Vývoj. por. učení	Vývoj. por. chování	Autismus	Celkem
09/10	CH	4	4	3	3	15	2	178	8	8	225
	KV	14	12	3	19	9	9	317	10	6	399
	SO	11	12	2	6	13	5	113	7	3	172
	KK	29	28	8	28	37	16	608	25	17	796
10/11	CH	6	3	3	3	9	7	179	23	8	241
	KV	13	8	4	31	11	12	281	11	7	378
	SO	7	7	4	10	13	9	128	14	3	195
	KK	26	18	11	44	33	28	588	48	18	814

stav vždy k 30. 9.

Oproti předcházejícímu školnímu roku došlo ve školním roce 2010/2011 v základních školách k nárůstu počtu individuálně integrovaných žáků o 2,3 %, ze 796 na 814. Nejvíce těchto žáků bylo v okrese Karlovy Vary.

Tabulka č. 24: *Třídy a žáci základních škol podle druhu postižení*

Školní rok		Mentálně post.	Sluchově post.	Zrakově post.	Vady řeči	Tělesně post.	Souběžné post. více vadami	Vývoj. por. učení	Vývoj. por. chování	Autismus	Celkem
		Třídy/žáci									
09/10	CH	40/326	0/0	0/0	1/15	0/0	2/37	5/56	0/1	2/10	50/445
	KV	30/274	0/1	0/1	0/0	0/1	12/103	11/102	0/2	0/4	53/488
	SO	50/383	0/0	0/1	0/0	0/0	0/20	0/2	0/1	0/1	50/408
	KK	105/838	0/1	0/2	1/15	0/1	3/67	13/124	0/4	2/15	153/1341
10/11	CH	39/308	0/0	0/0	1/12	0/0	3/47	5/52	0/1	2/18	50/438
	KV	33/259	0/2	0/1	0/2	0/1	12/101	11/99	0/4	0/3	56/472
	SO	47/346	0/0	0/0	0/0	0/0	1/22	0/0	0/0	0/1	48/369
	KK	101/772	0/1	0/1	1/13	0/1	5/79	14/119	0/4	2/22	154/1279

stav vždy k 30. 9. ; počty včetně dětí v přípravném stupni ZŠ speciální

Ve srovnání se školním rokem 2009/2010 došlo k poklesu počtu žáků se zdravotním postižením v základních školách o 4,6 %, z 1341 na 1279.

Asistent pedagoga

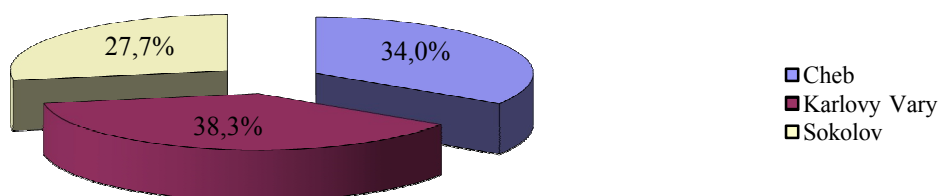
Ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává dítě, žák nebo student se speciálními vzdělávacími potřebami, může ředitel mateřské školy, základní školy, základní školy speciální, střední školy a vyšší odborné školy se souhlasem krajského úřadu zřídit funkci asistenta pedagoga. V případě dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním je nezbytné vyjádření školského poradenského zařízení.

Tabulka č. 25: *Asistenti pedagoga pro zdravotně postižené žáky*

	Počet asistentů pedagoga						Počet žáků					
	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
CH	7	10	19	34	39	48	35	42	55	79	77	73
KV	18	22	36	48	48	54	34	39	75	118	98	119
SO	11	13	19	24	27	39	30	32	36	43	40	40
KK	36	45	74	106	114	141	99	113	164	240	215	215

stav vždy k 30. 9.

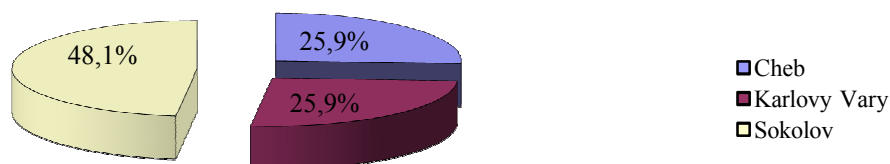
V porovnání se školním rokem 2009/2010 došlo k nárůstu počtu asistentů pedagoga pro zdravotně postižené žáky ze 114 na 141, což je nárůst o 23,7 %.

Graf č. 8: *Grafické znázornění počtu asistentů pedagoga pro zdravotně postižené podle okresů*Tabulka č. 26: *Asistenti pedagoga pro sociálně znevýhodněné žáky*

	Počet asistentů pedagoga						Počet žáků					
	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
CH	1	2	2	3	4	7	15	29	29	37	52	74
KV	2	2	3	3	7	7	89	89	107	134	186	186
SO	11	11	11	12	13	13	466	466	516	544	563	563
KK	14	15	16	18	24	27	570	584	652	715	801	823

stav vždy k 30. 9.

Počet asistentů pedagoga pro sociálně znevýhodněné žáky oproti loňskému roku vzrostl z 24 na 27, t. j. o 12,5 % a počet sociálně znevýhodněných žáků vzrostl o 2,8 %, z 801 na 823. Z toho nejvyšší procento asistentů pedagoga je zastoupeno v okrese Sokolov.

Graf č. 9: *Grafické znázornění počtu asistentů pedagoga pro sociálně znevýhodněné podle okresů*

Přípravný stupeň základní školy speciální

Zřizovatel základní školy speciální může zřídit třídy přípravného stupně základní školy speciální, které poskytují přípravu na vzdělávání v základní škole speciální dětem se středně těžkým

a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem. Ke zřízení třídy přípravného stupně základní školy speciální je nezbytný souhlas krajského úřadu, pokud zřizovatelem uvedené školy není kraj nebo ministerstvo. O zařazení dítěte do třídy přípravného stupně základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Do třídy lze zařadit dítě od školního roku, v němž dosáhne 5 let věku, do zahájení povinné školní docházky, a to i v průběhu školního roku. Třída má nejméně 4 a nejvýše 6 žáků. Vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální trvá nejvýše 3 školní roky.

Tabulka č. 27: *Přípravný stupeň*

	Počet tříd			Počet dětí		
	08/09	09/10	10/11	08/09	09/10	10/11
CH	0	1	2	0	10	7
KV	0	1	0	0	5	0
SO	0	0	0	0	0	1
KK	0	2	2	0	15	8

1.8 Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání

1.8.1 Základní umělecké vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání se uskutečňuje v základních uměleckých školách a poskytuje základy vzdělání ve čtyřech uměleckých oborech, hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém. Úkolem základních uměleckých škol je podchytit a dále rozvíjet talent žáků od předškolního věku až po dospělé, odborně je vzdělávat a připravovat k dalšímu vzdělávání ve středních školách uměleckého zaměření, konzervatořích nebo vysokých školách uměleckého, popř. pedagogického zaměření.

V kraji pravidelně zasedá Krajská umělecká rada, která je členěna na jednotlivé sekce. Jedná se o odborný poradní orgán pro oblast základního uměleckého vzdělávání. Její význam spočívá především v oblasti organizace regionálních přehlídek a soutěží základních uměleckých škol, napomáhá plynulému zavedení reformy základního uměleckého vzdělávání a zajišťuje rychlý přenos odborných informací.

Tabulka č. 28: *Základní umělecké školy podle zřizovatele*

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	0	6	0	0	6
	KV	4	4	0	0	8
	SO	0	6	0	0	6
	KK	4	16	0	0	20
10/11	CH	0	6	0	0	6
	KV	4	4	0	0	8
	SO	0	6	0	0	6
	KK	4	16	0	0	20

stav vždy k 31. 10.

V Karlovarském kraji působilo ve sledovaném období 20 základních uměleckých škol, jejich zřizovateli jsou kraj a obec. V tomto segmentu vzdělávání přetrvává nesystémovost zřizovatelských kompetencí v okrese Karlovy Vary.

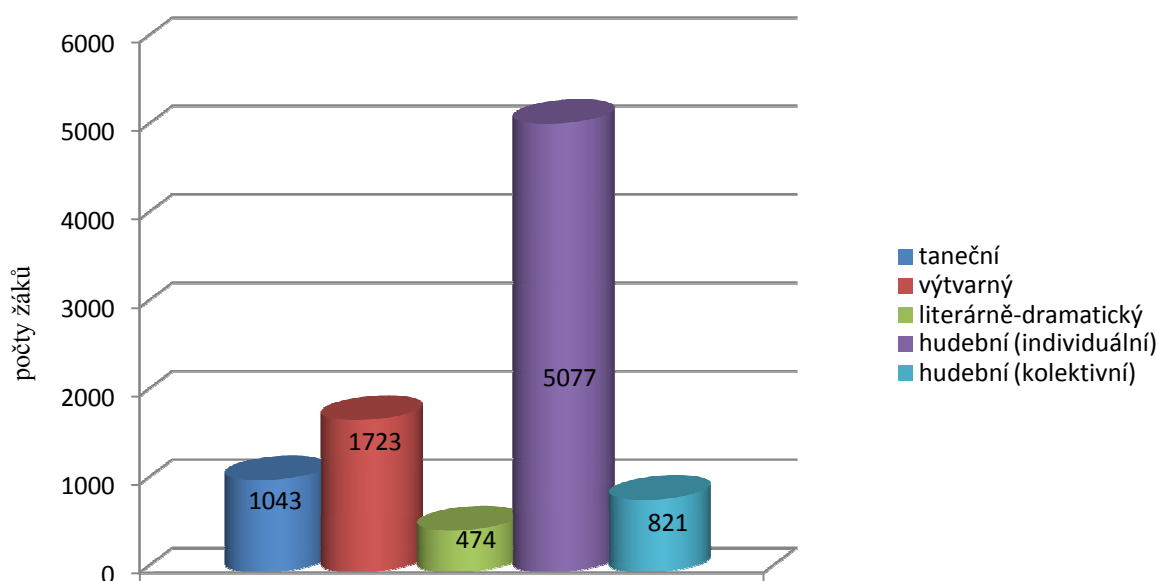
Tabulka č. 29: Žáci základních uměleckých škol podle oborů

Školní rok		Taneční	Výtvarný	Literárně-dramatický	Hudební		Celkem
					indiv.výuka	kol.výuka	
09/10	CH	415	470	155	1714	240	2994
	KV	381	873	267	2239	163	3923
	SO	268	453	111	1133	359	2324
	KK	1064	1796	533	5086	762	9241
10/11	CH	417	470	150	1778	243	3058
	KV	321	819	224	2214	203	3781
	SO	305	434	100	1085	375	2299
	KK	1043	1723	474	5077	821	9138

stav vždy k 30. 9.

V porovnání s předcházejícím školním rokem klesl počet žáků v tanečním oboru o 2 %, v individuální výuce hudebního oboru o 0,2 %, v literárně-dramatickém oboru o 11,1 % a ve výtvarném oboru o 4,1 %. Naopak v kolektivní výuce hudebního oboru počet žáků stoupl o 7,7 %. Celkem počet žáků základních uměleckých škol klesl o 1,1 %.

Graf č. 10: Grafické znázornění počtů žáků základních uměleckých škol podle oborů

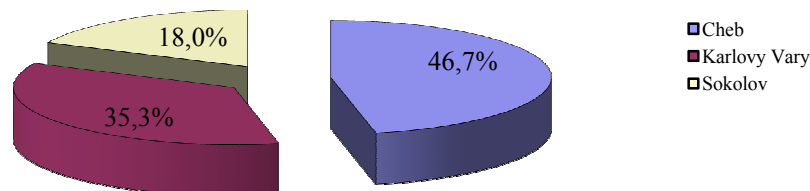
Tabulka č. 30: Absolventi základních uměleckých škol podle oborů

Školní rok		Taneční	Výtvarný	Literárně-dramatický	Hudební		Celkem
					ind.výuka	kol.výuka	
09/10	CH	35	32	1	110	6	184
	KV	9	42	14	108	1	174
	SO	7	17	8	63	0	95
	KK	51	91	23	281	7	453
10/11	CH	46	38	1	145	27	257
	KV	10	43	26	110	5	194
	SO	16	11	6	55	11	99
	KK	72	92	33	310	43	550

stav vždy k 30. 9.

Ve srovnání se školním rokem 2009/2010 stoupl počet absolventů základních uměleckých škol v Karlovarském kraji o 21,4 %, ze 453 na 550.

Graf č. 11: Grafické znázornění poměru absolventů základních uměleckých škol podle okresů

1.8.2 Jazykové vzdělávání

Jazykové vzdělávání poskytuje jazykové vzdělání v cizích jazycích. V případě vzdělávání cizinců se za cizí jazyk považuje také jazyk český. Uskutečňuje se v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky.

Karlovarský kraj zřizuje pouze jednu jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky, která je součástí příspěvkové organizace Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary.

Tabulka č. 31: Uchazeči, kteří složili státní jazykovou zkoušku

	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Počet uchazečů	66	56	56	77	42	41	31	9	22	17	19

stav vždy k 30. 9.

1.8.3 Zájmové vzdělávání

Školní družiny a školní kluby

Školní družiny a školní kluby jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání žáků základních škol a nižšího stupně víceletých gymnázií, která poskytují účastníkům naplnění volného času zájmovými činnostmi navazujícími na školní výuku. Tato zařízení mají svá specifika, jimiž se odlišují od školního vyučování. Vzdělávání se uskutečňuje nejčastěji pravidelnou výchovnou a vzdělávací činností a poskytováním nabídky rekreační či sportovní činnosti.

Tabulka č. 32: Školní družiny podle zřizovatele

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	0	33	1	0	34
	KV	4	39	1	0	44
	SO	0	33	1	0	34
	KK	4	105	3	0	112
10/11	CH	0	32	1	0	33
	KV	4	39	1	0	44
	SO	0	32	1	0	33
	KK	4	103	3	0	110

Činnost školních družin je rovnoměrně rozložena ve všech okresech kraje.

Tabulka č. 33: Školní kluby podle zřizovatele

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	0	0	0	0	0
	KV	0	6	0	0	6
	SO	0	0	0	0	0
	KK	0	6	0	0	6
10/11	CH	0	0	0	0	0
	KV	0	6	0	0	6
	SO	0	0	0	0	0
	KK	0	6	0	0	6

Školní kluby vykonávají činnost pouze v okrese Karlovy Vary, všechny jsou zřízeny obcemi.

Tabulka č. 34: Oddělení a účastníci školních družin a školních klubů

Školní rok		Počet oddělení		Počet účastníků		Z toho			
		družina	klub*	družina	klub	1. stupeň		2. stupeň	
						družina	klub	družina	klub
09/10	CH	66		1709	0	1672	0	37	0
	KV	108		2629	411	2599	326	30	85
	SO	71		1750	0	1694	0	56	0
	KK	245		6088	411	5965	326	123	85
10/11	CH	65		1706		1669		37	
	KV	107		2605	608	2579	407	26	201
	SO	71		1761		1694		67	
	KK	243		6072	608	5942	407	130	85

stav vždy k 31. 10.

*ve statistických výkazech se oddělení nevykazují

V porovnání s předcházejícím školním rokem došlo k nárůstu celkového počtu žáků ve školním klubu o 47,9 %, ale k mírnému poklesu ve školní družině o 0,3 %. V okrese Karlovy Vary a Cheb se snížil počet oddělení školních družin o 1 a rovněž klesl i počet účastníků o 0,6 %.

Domy dětí a mládeže

Domy dětí a mládeže jsou jedním z typů středisek volného času a jejich činnost se soustřeďuje na čtyři hlavní oblasti: zajišťování pravidelné zájmové činnosti, příležitostné zájmové činnosti a prázdninové činnosti a dále na organizaci soutěží a přehlídek. DDM uskutečňují vzdělávací, výchovnou a zájmovou činnost pro děti, mládež, jejich rodiče a další dospělé zájemce v jejich volném čase během celého roku. Nabídka aktivit DDM je velmi pestrá, zaměřená na široké spektrum účastníků. Pracuje v nich 831 zájmových útvarů, nejčastěji v oblasti sportu, techniky, přírodovědy, umění, ručních prací a cizích jazyků.

Tabulka č. 35: *Domy dětí a mládeže podle zřizovatele*

Školní rok		Kraj	Obec	Celkem
09/10	CH	0	5	5
	KV	1	3	4
	SO	0	6	6
	KK	1	14	15
10/11	CH	0	5	5
	KV	1	3	4
	SO	0	6	6
	KK	1	14	15

Rovněž u domů dětí a mládeže přetrvává nesystémovost zřizovatelských kompetencí v okrese Karlovy Vary.

Tabulka č. 36: *Zájmové útvary a účastníci domů dětí a mládeže*

Školní rok	Okres	Zájmové útvary celkem	Účastníci	Z toho			
				děti	žáci	studenti	ostatní
09/10	CH	284	4027	370	3321	83	253
	KV	329	4430	702	2419	89	220
	SO	222	3005	304	2325	100	276
	KK	835	11462	1376	9065	272	749
10/11	CH	264	3999	344	3408	105	142
	KV	350	4669	822	3530	42	275
	SO	217	2978	378	2231	83	286
	KK	831	11646	1544	9169	230	703

stav vždy k 31.10.

V porovnání se školním rokem 2009/2010 došlo ke snížení celkového počtu zájmových útvarů DDM o 4, což činí 0,5 % a naopak k navýšení o 184 účastníků, tj. o 1,6 %.

Z hlediska rozložení zájmu o jednotlivé činnosti se DDM zaměřují nejvíce na sport a umění. Některé DDM preferují techniku a významný podíl mají i přírodovědné zájmové činnosti. DDM se podílejí také na primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže, realizují ekologické programy, podporují rozvíjení talentů a tvořivosti účastníků (pořádání výstav, realizace různých soutěží). Dále DDM metodicky a organizačně zajišťují olympiády, sportovní turnaje, různé soutěže a jednorázové akce pro děti a mládež v době prázdnin i ve volném čase během školního roku. Informace o své činnosti prezentují v regionálním tisku a na svých webových stránkách.

Soutěže a přehlídky vyhlašované MŠMT

Krajský úřad je organizátorem okresních a krajských kol soutěží a přehlídek vyhlašovaných MŠMT. Při realizaci systému soutěží krajský úřad spolupracuje s DDM, školami a odbornými garanty jednotlivých soutěží. Ve školním roce 2010/2011 se uskutečnilo v Karlovarském kraji 14 předmětových soutěží ve 38 kategoriích, a to v 54 okresních kolech a 22 krajských kolech. Celostátních kol předmětových soutěží se zúčastnilo 18 žáků a 3 žáci se zúčastnili mezinárodního kola soutěže turnaj mladých fyziků, kde se umístili na 14. místě světového finále. V soutěžích pro žáky základních uměleckých škol proběhlo 5 soutěží v krajských kolech, které měly 45 kategorií.

Sportovní soutěže se uskutečnily ve 39 okresních a 13 krajských kolech. Celkově se okresních a krajských kol sportovních a nesportovních soutěží zúčastnilo cca 5 400 žáků a studentů z Karlovarského kraje.

Na okresní a krajská kola soutěží a přehlídek bylo vynaloženo celkem 843 tis. Kč z účelové dotace poskytnuté MŠMT. Z rozpočtu Karlovarského kraje dále byly tyto soutěže podpořeny finanční částkou ve výši 600 tis. Kč.

V říjnu 2010 proběhl již 6. ročník slavnostního vyhlášení nejúspěšnějších žáků v soutěžích, který se tentokrát konal na Státním hradu a zámku Bečov nad Teplou. Ocenění zde převzalo celkem 78 žáků a 2 učitelé.

Školní soutěže financované z rozpočtu Karlovarského kraje

Karlovarský kraj ve školním roce 2010/2011 vydal na školní soutěže, které nejsou vyhlášeny ve Věstníku MŠMT, částku ve výši 300 tis. Kč, přičemž školy a školská zařízení zřizované Karlovarským krajem získaly finanční prostředky ve výši 110 tis. Kč a školy a školská zařízení zřizované obcemi částku 190 tis. Kč.

Z rozpočtu kraje jsou podporovány především předmětové soutěže, soutěže pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a soutěže pro žáky 1. stupně základních škol, pro které nejsou určeny žádné ze soutěží vyhlášených MŠMT. Na soutěže pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami bylo vynaloženo celkem 46.500,- Kč v obecních školách a 58.000,- Kč ve školách zřizovaných krajem. Na soutěže pro žáky 1. stupně základních škol bylo vynaloženo celkem 107.500,- Kč, tyto finanční prostředky se většinou týkají sportovních soutěží.

1.9 Poradenské služby

Školské poradenské služby poskytují zejména školská poradenská zařízení, kterými jsou pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra. Tato zařízení zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, ale i pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou a metodickou činnost. Taktéž poskytují odborné, pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické poradenské služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí a jejich přípravě na budoucí povolání.

V kraji jsou jako samostatné příspěvkové organizace zřízeny tři PPP, a to v Karlových Varech, Sokolově a Chebu; dále zde působí jediné SPC, jehož činnost vykonává příspěvková organizace Základní škola, mateřská škola a praktická škola Karlovy Vary. SPC je školské účelové zařízení, které zabezpečuje speciálně pedagogickou a psychologickou péči dětem a žákům se zdravotním postižením, a poskytuje jim odbornou pomoc v procesu integrace do společnosti ve spolupráci s rodinou, školami, školskými zařízeními a odborníky. Pracovníci SPC zajišťují také speciální vzdělávací činnosti u dětí s hlubokým mentálním postižením, kterým byl určen jiný způsob vzdělávání. Pro lepší dostupnost poskytovaných služeb má kromě sídla v Karlových Varech zřízena ještě další čtyři detašovaná pracoviště (Sokolov, Cheb a dvě pracoviště v Mariánských Lázních).

Poradenské služby pro zrakově a sluchově postižené děti, žáky a studenty jsou nadále zabezpečovány smluvně příslušnými SPC se sídlem v Plzni.

Péče poskytovaná v pedagogicko-psychologických poradnáchTabulka č. 37: *Pedagogicko-psychologické poradny podle zřizovatele*

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	1	0	0	0	1
	KV	1	0	0	0	1
	SO	1	0	0	0	1
	KK	3	0	0	0	3
10/11	CH	1	0	0	0	1
	KV	1	0	0	0	1
	SO	1	0	0	0	1
	KK	3	0	0	0	3

Tabulka č. 38: *Poradenské služby*

Typy služeb	Forma	Počty služeb								
		CH 08/09	CH 09/10	CH 10/11	KV 08/09	KV 09/10	KV 10/11	SO 08/09	SO 09/10	SO 10/11
Individuální činnost s klientem (dítě, žák, zákonný zástupce)	komplexní vyšetření	1884	1154	972	691	788	638	496	508	502
	ostatní individuální péče	270	545	821	2918	2968	2947	1933	1505	1301
	konzultace ke zpracování IVP	151	139	283	6	14	4	156	131	74
Služby pedagogům	metodická konzultace	422	82	220	586	632	674	277	278	301
	vedení kurzů, seminářů, přednášek apod.	10	12	17	23	18	23	9	13	13
Poradenské činnosti se zákonnými zástupci	individuální	440	288	168	866	1309	1258	1585	1776	1874
	skupinové	0	99	71	22	17	18	25	43	4
Ostatní odborné činnosti	publikační a osvětové činnosti, metodické materiály	5	4	1	20	27	25	5	1	9
	stáže studentů	10	30	105	57	32	160	7	4	1
	propagační a informační akce	1	4	0	13	8	10	3	3	6
	projekty pro školy	2	1	1	19	12	11	3	1	1
Pobytové akce (pobyty s dětmi, rodiči apod.)		0	1	0	1	0	0	0	0	0
Odborné podklady pro vzdělávací opatření		2137	2419	1006	1042	994	1654	1155	994	1073
z toho doporučení k integraci		221	250	280	169	177	166	157	89	71

stav vždy k 30. 9.

Ve všech PPP došlo oproti loňskému roku k poklesu individuální i skupinové poradenské činnosti se zákonnými zástupci. V Chebu se zvýšil počet doporučení k integraci, naopak v Karlových Varech a Chebu došlo k jeho poklesu. V PPP Karlovy Vary a Sokolov došlo k výraznému nárůstu

počtu odborných podkladů pro vzdělávací opatření. Jedním z důvodů by mohl být i nárůst požadavků na vydání odborných posudků v souvislosti s novou úpravou podmínek pro některé žáky se speciálními vzdělávacími potřebami při konání maturitní zkoušky.

Péče poskytovaná ve speciálně pedagogickém centru

Tabulka č. 39: *Speciálně pedagogická centra podle zřizovatele*

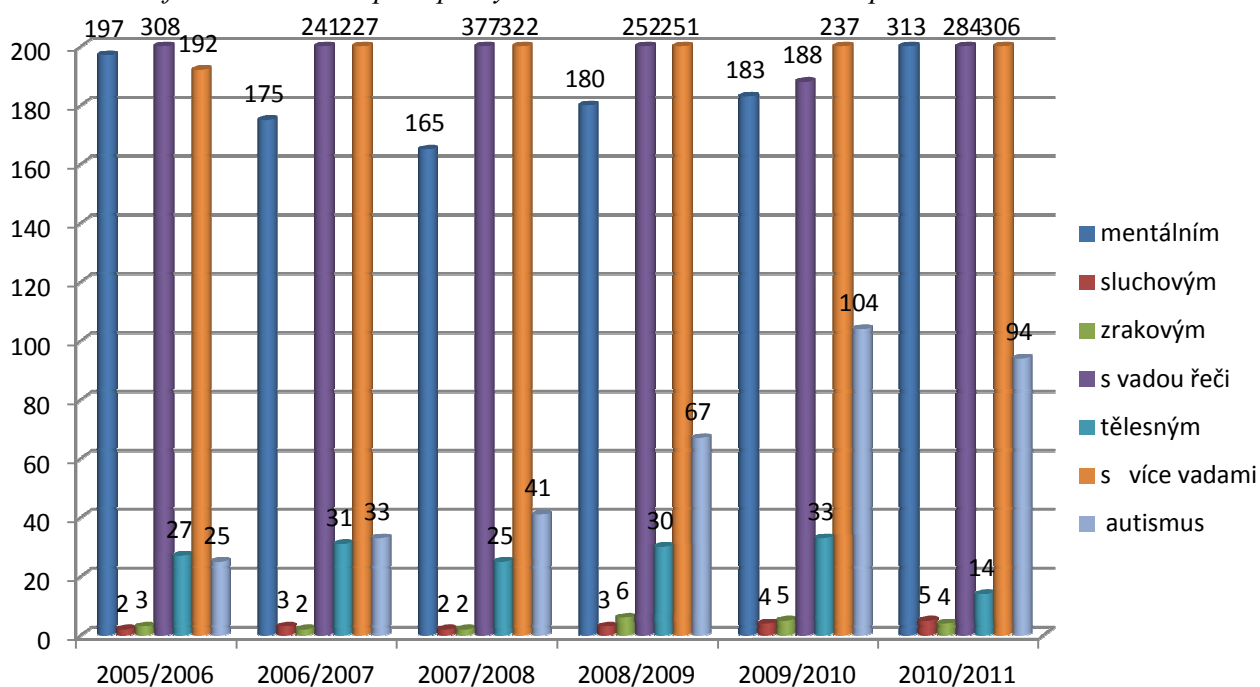
Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	0	0	0	0	0
	KV	1	0	0	0	1
	SO	0	0	0	0	0
	KK	1	0	0	0	1
10/11	CH	0	0	0	0	0
	KV	1	0	0	0	1
	SO	0	0	0	0	0
	KK	1	0	0	0	1

Tabulka č. 40: *Klienti se zdravotním postižením*

Školní rok	Druh zdravotního postižení						
	mentální	sluchové	zrakové	s vadou řeči	tělesné	s více vadami	autismus
05/06	197	2	3	308	27	192	25
06/07	175	3	2	241	31	227	33
07/08	165	2	2	377	25	322	41
08/09	180	3	6	252	30	251	67
09/10	183	4	5	188	33	237	104
10/11	313	5	4	284	14	306	94

stav vždy k 30. 9.

Graf č. 12: *Grafické znázornění péče poskytnuté klientům se zdravotním postižením*

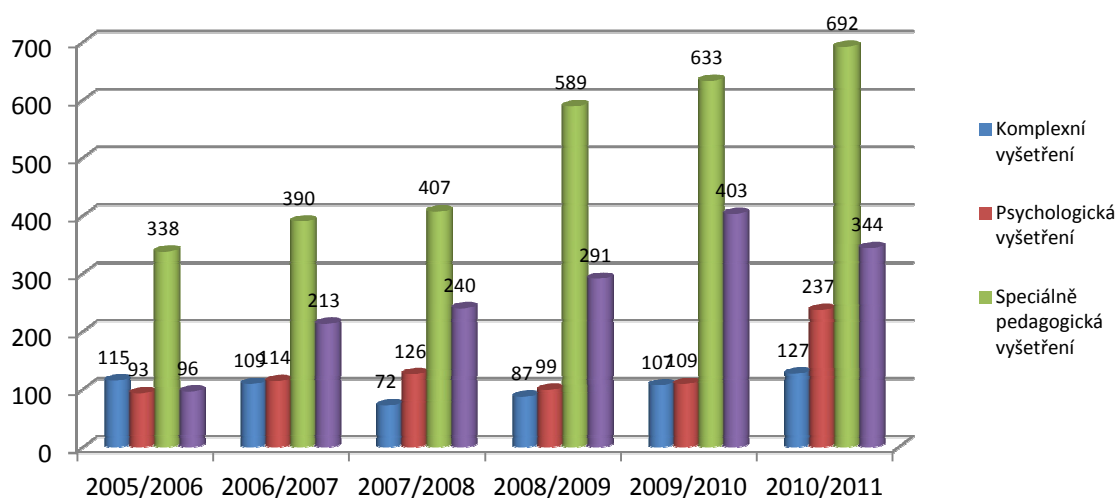
Z grafu je patrné, že nejčtenější péče je každoročně věnována klientům s vadou řeči, dále klientům s více vadami a taktéž klientům mentálně postiženým. Naopak nejméně často využívají poradenských služeb klienti se zrakovým a sluchovým postižením. Důvodem této spíše sporadické péče je smluvní zajištění péče SPC pro slabozraké v Plzni a ve SPC pro hluchoněmé tamtéž. Oproti loňskému roku došlo k mírnému poklesu počtu klientů s autismem a poklesu počtu dětí s tělesným postižením. Naopak došlo k nárůstu počtu dětí mentálně postižených.

Tabulka č. 41: *Individuální činnosti speciálně pedagogického centra*

Školní rok	Komplexní vyšetření	Psychologická vyšetření	Speciálně pedagogická vyšetření	Konzultace k IVP
05/06	115	93	338	96
06/07	109	114	390	213
07/08	72	126	407	240
08/09	87	99	589	291
09/10	107	109	633	403
10/11	127	237	692	344

stav vždy k 30. 9.

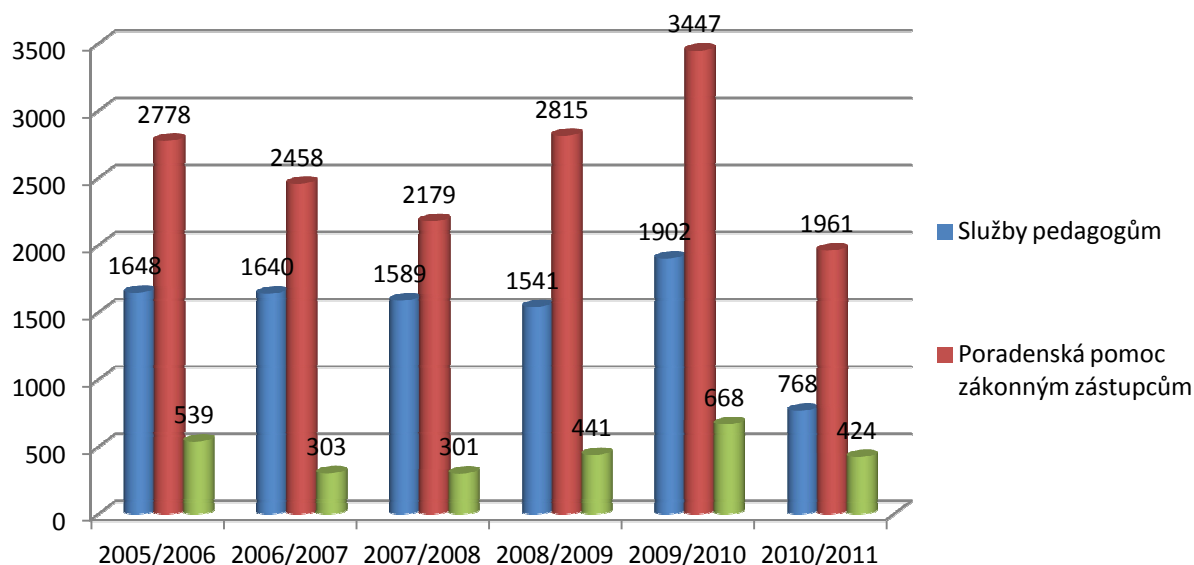
Vývoj počtu individuálních činností vykazoval v minulém školním roce nárůst speciálně pedagogických a psychologických vyšetření a rovněž komplexních vyšetření. Naopak počet konzultací k IVP klesal. Ve sledovaném školním roce došlo k nárůstu činností téměř ve všech oblastech.

Graf č. 13: *Grafické znázornění individuálních činností speciálně pedagogického centra*Tabulka č. 42: *Služby a ostatní odborné činnosti speciálně pedagogického centra*

Školní rok	Služby pedagogům	Poradenská pomoc zákonným zástupcům	Odborné podklady pro vzdělávací opatření
05/06	1648	2778	375
06/07	1604	2482	303
07/08	1589	2179	301
08/09	1541	2815	441
09/10	1902	3447	668
10/11	768	1961	424

stav vždy k 30. 9.

Graf č. 14: *Grafické znázornění služeb a ostatních odborných činností speciálně pedagogického centra*

Z uvedených údajů je evidentní, že největší podíl ve službách a činnostech SPC zaujímá poradenská pomoc zákonným zástupcům. Další významný podíl činí služby pedagogům. Oproti loňskému roku významně poklesl počet poradenské pomoci zákonným zástupcům, a to ze 3447 na 1961.

1.10 Školská zařízení

1.10.1 Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči

Účelem těchto školských zařízení je zajišťovat dětem na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově nebo o předběžném opatření náhradní výchovnou péči v zájmu jejich zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání, předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů chování dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje, zmírňovat nebo odstraňovat příčiny nebo důsledky již vzniklých poruch chování a přispívat ke zdravému osobnostnímu vývoji dítěte.

K zajištění těchto činností působilo v regionu ve sledovaném školním roce 6 dětských domovů zřizovaných Karlovarským krajem a jeden soukromý dětský domov (Rodinný dětský domov Duha, o.p.s.), dále dva výchovné ústavy, které jsou v přímé působnosti MŠMT (součástí jednoho z nich je také dětský domov), a středisko výchovné péče, jež je součástí příspěvkové organizace Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna Plzeň, rovněž zřizované MŠMT.

Karlovarský kraj jako zřizovatel dětských domovů řeší průběžně od roku 2002 zákonem danou povinnost transformace dětských domovů na zařízení rodinného typu, jehož základní organizační jednotkou pro práci s dětmi je rodinná skupina, kterou tvoří 6 až 8 dětí zpravidla různého věku a pohlaví. Právě tato zmiňovaná transformace se stala spouštěcím mechanismem změn v umístění Dětského domova Karlovy Vary a zároveň jeho sloučení s Dětským domovem Ostrov v roce 2010. Ve sledovaném roce pak transformace pokračovala zahájením příprav dalších změn, a to přemístění Dětského domova Horní Slavkov z nevyhovujících stávajících prostor do bytů se současným snížením jeho kapacity.

Tabulka č. 43: *Dětské domovy podle zřizovatele*

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	4	0	0	0	4
	KV	1	0	0	1	2
	SO	1	0	1	0	2
	KK	6	0	1	1	8
10/11	CH	4	0	0	0	4
	KV	1	0	0	1	2
	SO	1	0	1	0	2
	KK	6	0	1	1	8

Tabulka č. 44: *Naplněnost dětských domovů*

Dětský domov	Počet dětí				Počet rodinných skupin				Lůžková kapacita			
	07/08	08/09	09/10	10/11	07/08	08/09	09/10	10/11	07/08	08/09	09/10	10/11
Mariánské Lázně	26	27	29	25	4	4	4	4	32	32	32	32
Cheb	21	24	24	19	3	3	3	3	24	24	24	24
Aš	27	38	39	34	3	5	5	5	40	40	40	40
Plesná	46	46	46	40	6	6	6	6	48	49	48	48
Karlovy Vary a Ostrov	20	24	67	59	3	3	9	10	24	24	72	72
	45	45			6	6			48	48		
Horní Slavkov	51	49	45	45	6	6	6	6	48	48	48	48
Rodinný DD Duha	8	8	5	4	1	1	1	1	10	10	10	4
DD se školou Žlutice	13	25	25	18	3	3	3	3	24	24	24	24
Celkem	257	286	280	244	35	37	37	38	298	299	298	292

stav vždy k 31. 10.

Ve sledovaném školním roce došlo ke snížení celkového počtu dětí v dětských domovech v kraji z 280 na 244 dětí, což bylo jedním z podnětů pro přípravu dalších změn v uspořádání dětských domovů v kraji.

Tabulka č. 45: *Děti v dětských domovech podle věku*

Školní rok	Počet domovů	Počet dětí	Z toho		
			předškolní věk	PŠD	po ukončení PŠD
05/06	9	285	22	159	104
06/07	9	279	25	162	92
07/08	9	257	31	153	73
08/09	9	286	41	169	76
09/10	9	280	40	173	67
10/11	8	244	26	147	71

stav vždy k 31.10.

Z celkového počtu dětí umístěných v dětských domovech je 10,7 % dětí předškolního věku, zbylých 89,3 % dětí je žáky základních nebo středních škol.

1.10.2 Školská výchovná a ubytovací zařízení

Školská výchovná a ubytovací zařízení zajišťují dětem, žákům a studentům podle účelu, k němuž byla zřízena, vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování, celodenní výchovu, ubytování a stravování, popřípadě zotavovací pobyty ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání. Typy školských výchovných a ubytovacích zařízení jsou domov mládeže, internát a škola v přírodě. V Karlovarském kraji existují z těchto zařízení pouze domovy mládeže, jejichž zřizovatelem je kraj. Domovy mládeže poskytují žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšších odborných škol a zajišťují těmto žákům a studentům školní stravování.

Tabulka č. 46: Domovy mládeže podle zřizovatele

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	3	0	1	0	4
	KV	5	0	0	0	5
	SO	3	0	0	0	3
	KK	11	0	1	0	12
10/11	CH	3	0	1	0	4
	KV	5	0	0	0	5
	SO	3	0	0	0	3
	KK	11	0	1	0	12

Ve sledovaném školním roce v kraji působily 2 samostatné domovy mládeže, v Karlových Varech a Mariánských Lázních, další menší domovy jsou součástí příspěvkových organizací, které zároveň vykonávají činnost střední školy. Celková kapacita byla v porovnání s minulým rokem snížena o 60 lůžek, tj. o 3 %, počet ubytovaných klesl o 51, tj. o 3,6 %.

Tabulka č. 47: Domovy mládeže

Školní rok		Lůžková kapacita	Ubytování žáci a studenti	Jiné ubytované osoby
08/09	CH	630	520	10
	KV	1315	770	3
	SO	275	157	0
	KK	2220	1447	13
09/10	CH	659	550	0
	KV	1068	741	12
	SO	272	143	0
	KK	1999	1434	12
10/11	CH	602	477	0
	KV	1068	766	7
	SO	269	140	0
	KK	1939	1383	7

stav vždy k 31. 10.

Lůžková kapacita ubytovacích zařízení byla v okrese Cheb využita na 79,2 %, v okrese Karlovy Vary na 72,4 %, v okrese Sokolov na 52 %. V Karlovarském kraji byla celková kapacita ubytovacích zařízení využita z 71,7 %.

Tabulka č. 48: *Ubytování žáci a studenti*

	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Počet ubytovaných	2100	2115	2019	1922	1944	1834	1655	1556	1447	1434	1383

stav vždy k 31. 10.

Nejvýznamnější vliv na trend v poklesu počtu ubytovaných má s největší pravděpodobností demografický vývoj.

1.10.3 Zařízení školního stravování

Tabulka č. 49: *Zařízení školního stravování podle zřizovatele*

Školní rok		Kraj	Obec	Soukromník	MŠMT	Celkem
09/10	CH	8	54	2	0	64
	KV	9	58	1	2	70
	SO	3	59	2	0	64
	KK	20	171	5	2	198
10/11	CH	8	54	2	0	64
	KV	9	57	1	2	69
	SO	3	59	1	0	63
	KK	20	170	4	2	196

V kraji bylo provozováno celkem 196 zařízení školního stravování (z toho 2 zřizovaná MŠMT), z toho 183 školních jídelen, 30 školních jídelen – výdejen a 1 školní jídelna – vývařovna. Posledně jmenovaná je zřízena jako samostatná právnická osoba; ostatní zařízení školního stravování jsou součástí právnických osob, které současně vykonávají činnost mateřských škol, základních škol, středních škol, dětských domovů nebo domovů mládeže. V zařízeních školního stravování je v souladu s platnými právními předpisy poskytováno rovněž závodní stravování zaměstnanců škol a školských zařízení, v některých se navíc v rámci doplňkové činnosti stravují i tzv. cizí strávníci.

Tabulka č. 50: *Zapsaní stravování dle zřizovatele*

Zřizovatel	Počet zařízení školního stravování	Počet stravovaných dětí, žáků a studentů				Počet stravovaných zaměstnanců školství			
	10/11	07/08	08/09	09/10	10/11	07/08	08/09	09/10	10/11
Karlovarský kraj	20	5309	4768	4530	4774	923	870	800	859
Obec	172	25061	23383	23337	23568	3519	3286	3465	3525
Soukromník	4	535	546	585	231	84	77	78	32
MŠMT	2	68	73	68	69	51	49	52	49
Celkem	198	30973	28770	28520	28642	4577	4282	4395	4465

stav vždy k 31. 10.

1.11 Pracovníci ve školství

1.11.1 Počty a odměňování pedagogických pracovníků

Informace o počtech pedagogických a nepedagogických pracovníků odměňovaných z prostředků státního rozpočtu podle zřizovatelů a jednotlivých druhů škol a školských zařízení včetně údajů o jejich odměňování jsou součástí příloh č. 7 – 16. Vývoj počtu zaměstnanců a průměrného platu obsahují přílohy č. 13 až 16.

Z uvedených údajů vyplývá, že v obecním školství se zastavil pokles počtu zaměstnanců, jejich stav byl dokonce vyšší, než v roce 2008. K nárůstu počtu pracovníků došlo zejména v mateřských školách, školních družinách a v základních uměleckých školách. Nárůst počtu pracovníků souvisí s nárůstem výkonů v tomto segmentu školství. Mírný pokles počtu zaměstnanců byl zaznamenán v základních školách, školních jídelnách a domech dětí a mládeže. U krajských škol a zařízení je patrný stálý mírný pokles počtu pracovníků související s poklesem výkonů. K mírnému nárůstu počtu pracovníků došlo pouze u školských poradenských zařízení a dále ve školních družinách a vyšších odborných školách.

Pokud se týká průměrného platu, ten činil v roce 2010 ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem 23 534,- Kč (meziroční pokles o 617,- Kč), ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi 20 754,- Kč (meziroční pokles o 608,- Kč). K poklesu průměrného měsíčního platu došlo napříč všemi druhy škol a školských zařízení v kraji. Důvodem byla rozpočtová restrikce vlády – vázání prostředků státního rozpočtu a dále ta skutečnost, že úspora rozpočtových prostředků nekorespondovala s úbytkem počtu pracovníků ve školství (obecný jev v celé ČR).

Rozdílná výše průměrného platu mezi krajským a obecním školstvím vyplývá především z rozdílné struktury škol, které jsou v jednotlivých segmentech školství zřizovány. Vývoj průměrných platů včetně meziročních změn a jejich indexů je uveden v následujících tabulkách.

Tabulka č. 51: *Průměrný plat ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi*

Školy a školská zařízení	Průměrný měsíční plat 2008	Průměrný měsíční plat 2009	Průměrný měsíční plat 2010	Meziroční nárůst absolutně 2008/2009	Meziroční nárůst absolutně 2009/2010	Index 2008/2009	Index 2009/2010
MŠ	17 849	19 252	18 673	+ 1 403	- 579	107,86	96,99
ZŠ	21 959	23 281	22 433	+ 1 322	- 848	106,02	96,35
MŠ, ZŠ, SŠ pro ŽSVP	24 761	26 369	25 333	+ 1 608	-1 036	106,50	96,07
ŠD, ŠK	17 986	18 593	18 062	+ 608	- 531	103,38	97,14
ŠJ	12 270	13 700	14 088	+ 1 429	+ 388	111,65	102,83
ZUŠ, DDM	23 657	24 911	24 719	+ 1 254	- 192	105,30	99,23
Celkem	20 026	21 362	20 754	+ 1 336	- 608	106,67	97,15

Tabulka č. 52: *Průměrný plat ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem*

Školy a školská zařízení	Průměrný měsíční plat 2008	Průměrný měsíční plat 2009	Průměrný měsíční plat 2010	Meziroční nárůst absolutně 2008/2009	Meziroční nárůst absolutně 2009/2010	Index 2008/2009	Index 2009/2010
SOU, SPV	22 373	23 929	23 092	+ 1 556	- 837	106,95	96,50
G	25 052	26 238	25 902	+ 1 186	- 336	104,73	99,65
SOŠ, VOŠ	24 046	25 994	25 329	+ 1 948	- 665	108,10	97,44
MŠ, ZŠ, SPC, SŠ pro ŽSVP	24 847	25 870	24 713	+ 1 023	- 1 157	104,12	95,53
ŠD, ŠK	20 368	20 179	19 832	- 188	- 347	99,08	98,28
ŠJ	12 312	14 204	14 576	+ 1 892	+ 372	115,37	102,62
DD	20 531	21 524	20 884	+ 993	- 640	104,83	97,03
ZUŠ, DDM, DM, PPP, ŠH	18 496	20 153	19 850	+ 1 657	- 303	108,96	98,50
Celkem	22 557	24 151	23 534	+ 1 594	- 617	107,06	97,44

1.11.2 Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků

Při hodnocení školního roku 2010/2011 z pohledu odborné kvalifikace pedagogických pracovníků je třeba opakovaně konstatovat, že tato oblast představuje přetrvávající problém našeho regionu. To se odráží i ve srovnání s ostatními kraji ČR, kdy náš kraj, jak se již stalo dlouholetou „tradicí“, celkově zaujímá poslední 14. místo v odborné kvalifikaci učitelů všech druhů škol, počínaje mateřskými a konče vyššími odbornými. Odstup od předposledního Ústeckého kraje činí více než 8 %, což znamená prohloubení rozdílu oproti předcházejícímu školnímu roku o 1 %. Na průměr ČR ztrácí náš kraj cca 14,7 %.

Údaje o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků, které jsou uvedeny ve výroční zprávě, vycházejí ze statistických výkazů o ředitelství škol R 13-01, přičemž v současné době je již k dispozici porovnání vývoje za posledních pět školních roků (2006/2007 – 2010/2011), a to u rozhodujících kategorií pedagogických pracovníků, kterými jsou učitelé středních, vyšších odborných, základních a mateřských škol tak, jak je uvedeno v příloze č. 17.

Již tradičně je nejpříznivější situace v odborné kvalifikaci v mateřských školách, kde ve školním roce 2010/2011 působilo 87,2 % kvalifikovaných učitelů, ale přesto v porovnání s ostatními kraji zůstáváme třetí nejhorší v rámci ČR a za průměrem republiky zaostáváme o cca 2,5 %. Zarážející je, že se v této kategorii pedagogických pracovníků již třetím rokem projevuje mírný pokles kvalifikovanosti, ve srovnání se školním rokem 2007/2008 o cca 3 %, přestože v Karlovarském kraji působí střední škola, která vzdělává budoucí učitele mateřských škol.

Pokud se týká odborné kvalifikace učitelů v ostatních druzích škol, ve všech kraj zaujímá ve srovnání s ostatními poslední místo. Dá se sice konstatovat, že v základních školách došlo za sledované období pěti školních roků ke zlepšení kvalifikovaného obsazení zhruba o 4,4 % a ve středních a vyšších odborných školách o 6,2 %, ale přesto tento posun prozatím nepředstavuje žádnou zásadní změnu v této oblasti. Ve středních a vyšších odborných školách i nadále přetrvává nejhorší stav u učitelů praktického vyučování, kde odbornou kvalifikaci splňuje pouze 57,24 % z nich, dále pak u učitelů odborných předmětů s cca 62 % kvalifikovanými. Pozitivně však lze hodnotit skutečnost, že právě u těchto kategorií došlo za sledované období k největšímu nárůstu odborné kvalifikace (učitelé praktického vyučování o téměř 16 %, učitelé odborných předmětů o cca 5,5 %). Zasluhu na této skutečnosti má zejména pracoviště NIDV v Karlových Varech, které již několik let ve spolupráci s pedagogickými fakultami nabízí v rámci celoživotního vzdělávání kurzy doplňujícího pedagogického studia. U učitelů odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku je problém mnohdy v tom, že se jedná o zkušené odborníky z praxe, kteří musí být posuzováni jako nekvalifikovaní, protože vedle svého odborného vzdělání neabsolvovali studium pedagogických věd (často se jedná o externí pracovníky, kteří učí pouze na malé pracovní úvazky – např. zdravotnické obory lékaři, další specializované obory jako např. psychologové, inženýři a další odborníci z provozů apod.). Pokud se týká učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů, je počet kvalifikovaných sice nejvyšší (80,6 %), avšak vykazuje pouze velice malý nárůst - ve srovnání se školním rokem 2006/2007 stoupl pouze o necelých 0,9 %.

Celkově se dá konstatovat, že ve školách již chybí učitelé všech oborů a aprobací, zejména však cizích jazyků (anglického, ale i německého), informatiky, odborných předmětů, fyziky, matematiky, chemie, českého jazyka, zeměpisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, přírodopisu, ale i dalších předmětů, citelná je i absence kvalifikovaných učitelů 1. stupně základní školy. Naprostý nedostatek je učitelů s odbornou kvalifikací pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – speciálních pedagogů. Velkým problémem se stává také nepříznivá věková struktura pedagogických sborů, kdy nedostatečný počet nově nastupujících absolventů vysokých škol pedagogického zaměření, kteří jsou zvláště někteří (učitelé cizích jazyků, ICT apod.) velice dobře uplatnitelní v různých sférách trhu práce, nedokáže nahradit nekvalifikované a odcházející učitele.

Dalším faktorem částečně způsobujícím nedostatek kvalifikovaných učitelů ve školách je jistě také stále se zvyšující náročnost učitelského povolání, kdy povaha této práce se zásadně změnila, požadavky na učitele jsou daleko vyšší než dříve a kvalita jeho práce výrazně ovlivňuje výsledky, kterých žáci v učení dosahují. Zásadně se také změnily podmínky života a chování žáků, které je stále obtížnější motivovat k učení, přičemž náš kraj je navíc znevýhodněn také skladbou obyvatelstva a jeho vzdělanostní úrovní.

Dlouhodobě nepříznivý stav v zajištění kvalifikované výuky ve školách v Karlovarském kraji je jistě ovlivněn i absencí vysoké školy s pedagogickým zaměřením v našem regionu a omezenou nabídkou pedagogických fakult na studium v kombinované nebo distanční formě, které by umožňovalo doplnění odborné kvalifikace stávajícím nekvalifikovaným učitelům. Karlovarský kraj vědom si skutečnosti, že jednou z hlavních podmínek úspěšné realizace významných změn v resortu školství je především kvalitní a kvalifikovaný učitel, se snaží napomoci ke zlepšení situace, proto opakovaně již několik let jednal s některými pedagogickými fakultami o možnosti zřízení odloučeného pracoviště v našem kraji.

Po několikaletém jednání se v loňském roce podařilo dohodnout s Fakultou pedagogickou Západočeské univerzity v Plzni (dále jen „fakulta“), že tato v našem kraji zorganizuje od akademického roku 2010/2011 v rámci celoživotního vzdělávání dvouletý kurz „Učitelství pro 1. stupeň ZŠ pro nekvalifikované učitele Karlovarského kraje“, po jehož úspěšném ukončení

a přijetí do řádného magisterského studia bude za splnění daných podmínek absolventům umožněno pokračovat rovnou ve 3. ročníku tohoto studia (do kurzu bylo přijato cca 50 uchazečů). Dle informace fakulty probíhá studium úspěšně, velice pozitivně hodnotí přístup studentů k výuce, který je takto vnímán i dalšími vyučujícími. První ročník kurzu byl z převážné části financován z rozpočtu kraje (728.650,-- Kč), příspěvek každého ze studentů činil 5.000,-- Kč. Druhý ročník bude již financován z grantového projektu podaného fakultou v rámci globálního grantu Karlovarského kraje (dále jen „globální grant“).

Tato spolupráce se úspěšně rozvíjí i nadále, a po provedeném průzkumu v základních a středních školách bylo přijato ke studiu dalších 50 nekvalifikovaných učitelů 1. stupně základních škol, kteří od září 2011 zahájili 1. ročník kurzu, který bude rovněž financován z grantového projektu fakulty podaného v rámci globálního grantu kraje.

Možnost získání odborné kvalifikace byla nabídnuta také nekvalifikovaným učitelům 2. stupně ZŠ a SŠ. 20 učitelů, kteří úspěšně složili přijímací zkoušky, zahájilo od září 2011 v rámci celoživotního vzdělávání jednoletý kurz anglického jazyka s možností pokračovat v následném bakalářském a poté magisterském studijním oboru, jehož výsledkem bude získání aproby pro výuku anglického jazyka a českého jazyka. Finanční náklady spojené se studiem ponese v tomto případě Karlovarský kraj (864.788,-- Kč), spoluúčast studujících je opět 5.000,-- Kč. Po předběžné dohodě s fakultou je možno počítat se spoluprací i v následujících letech.

Za účelem zvyšování společenské prestiže pedagogické profese se Karlovarský kraj rozhodl obnovit tradici Dne učitelů. Při této příležitosti byl v březnu 2011 v Karlovarském městském divadle uspořádán slavnostní večer s divadelním představením, kde převzali 2 pedagogičtí pracovníci cenu hejtmana za celoživotní vynikající práci, 22 pedagogů pamětní list za dlouholetou vynikající a záslužnou vzdělávací a výchovnou práci s dětmi a 1 učitel pamětní list za příkladnou vzdělávací a výchovnou práci.

1.11.3 Změny ve vedoucích pracovních místech ředitelů škol a školských zařízení

V průběhu školní roku 2010/2011 se 5 ředitelů příspěvkových organizací vykonávajících činnost škol a školských zařízení vzdalo svého vedoucího pracovního místa (Střední průmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary, Gymnázium a obchodní akademie Chodov, Pedagogicko-psychologická poradna Cheb, Pedagogicko-psychologická poradna Karlovy Vary, Základní umělecká škola Antonína Dvořáka Karlovy Vary) a ředitel příspěvkové organizace Základní škola praktická Žlutice byl dlouhodobě uvolněn pro výkon veřejné funkce. Všechna tato uvolněná vedoucí pracovní místa byla obsazena na základě výsledků konkursních řízení kromě Pedagogicko-psychologické poradny Cheb, kterou dočasně řídí zástupkyně ředitele.

Ve školním roce 2010/2011 se uskutečnilo celkem 8 konkursních řízení na obsazení vedoucích pracovních míst ředitelů příspěvkových organizací, vykonávajících činnost škol a školských zařízení, z toho 2 mateřské školy, 4 základní školy, 1 základní a mateřská škola a 1 dům dětí a mládeže.

1. 12 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

DVPP v Karlovarském kraji je založeno na principu spolupráce státních a krajských organizací. Jsou to zejména odbor školství, mládeže a tělovýchovy krajského úřadu, Krajské pracoviště NIDV Karlovy Vary a Krajský inspektorát ČŠI Karlovy Vary. Významné místo v budování systému DVPP v kraji představuje od roku 2010 krajské vzdělávací centrum zřízené Karlovarským krajem v rámci projektu financovaného z ESF - OP VK jako součást příspěvkové organizace Gymnázium Sokolov, kterému byla rozšířena hlavní činnost o poskytování DVPP.

Další součástí tvořícího se systému DVPP byl vznik okresních vzdělávacích středisek při Gymnáziu Cheb, ISŠTE Sokolov a Prvním českém gymnáziu v Karlových Varech. V rámci této aktivity vznikly metodické kabinety, které pokrývají jednotlivé obory vzdělání napříč krajem a pro jejichž efektivní působení byli proškoleni lektori z našeho regionu. Postupně dochází k propojování činnosti KVC a jednotlivých vzdělávacích středisek.

Kromě toho v kraji působí také soukromé vzdělávací společnosti.

Krajské vzdělávací centrum

KVC, jehož aktivity zajišťují tři metodici (všichni na částečný pracovní úvazek - celkem 2,3 úvazku), zahájilo vlastní vzdělávací činnost v září 2010. Struktura DVPP byla dána jednak druhem a typem škol a dále oborovou strukturou. Všechny akce byly zaměřeny na vzdělávání v jednotlivých předmětech a na průřezová témata. Dvě akce se týkaly EVVO (diskusní workshop, resp. ve spojení s exkurzí do terénu), několik dalších bylo zaměřeno na využití ICT ve výuce, a to zejména s cílem modernizovat vzdělávací proces.

V průběhu školního roku 2010/2011 se uskutečnilo celkem 43 workshopů zaměřených na výměnu zkušeností získaných z uplatňování ŠVP v základních a středních školách, kterých se zúčastnilo celkem 444 pedagogů. Součástí metodické pomoci školám byly i individuální konzultace k ŠVP SOŠ.

Mezi významné aktivity KVC patří dvě celokrajské konference („pedagogické dny“) se 115 účastníky, které se konaly v prosinci 2010 v Chebu a červnu 2011 v Sokolově. Obě byly zaměřeny na výměnu zkušeností z pedagogické praxe ve vztahu ke kurikulární reformě a zúčastnili se jich i zástupci VÚP, NIDV, OŠMT a odborů školství obcí s rozšířenou působností.

Další cílovou skupinou DVPP byly také učitelé mateřských škol, pro které KVC realizovalo 12 kurzů se zaměřením na doplnění chybějících dovedností ve využívání výpočetní techniky v mateřské škole a sledování moderních trendů. Kurzy absolvovalo celkem 148 učitelek a tento tzv. „krajský program“ byl v plném rozsahu financován z rozpočtu Karlovarského kraje.

Národní institut pro další vzdělávání

Hlavním posláním NIDV je komplexní celorepublikové zajištění úkolů v oblasti DVPP, které vyplývají z priorit státní vzdělávací politiky a z konkrétních vzdělávacích potřeb v jednotlivých regionech. Ve školním roce 2010/2011 se jednalo zejména o tyto oblasti:

- tvorba a realizace vzdělávacích programů v prioritních oblastech DVPP,
- realizace probíhajících projektů ESF a příprava projektů nových,
- konzultační, poradenská a expertní činnost,
- mezinárodní spolupráce.

V rámci celostátní oblasti kariérní vzdělávání byla v krajském pracovišti Karlovy Vary realizována tato studia:

- kvalifikační studium pro ředitele škol a školských zařízení,
- studium pedagogiky,
- studium pro asistenty pedagoga,
- školní koordinátor EVVO.

Mimo jiné probíhalo běžné akreditované vzdělávání určené vedoucím pracovníkům a ostatním pedagogickým pracovníkům všech druhů a typů škol např. v oblasti managementu, jazykového a ICT vzdělávání.

V rámci individuálních projektů národních realizovaných v roce 2011 se účastníci školili v projektech PRO.MZ - Příprava podmínek reformované maturitní zkoušky a Cesta ke kvalitě – Autoevaluace. V dubnu 2011 byl celostátní konferencí ukončen individuální projekt ostatní CLIL – Jazykově integrované vyučování na 2. stupni ZŠ a nižším stupni gymnázia. V projektu PERÍ získali účastníci zcela nové kompetence v oblasti personálního řízení a v projektu Podpora ZUŠ metodickou podporu pedagogů základních uměleckých škol v oblasti řízení a zavádění školních vzdělávacích programů. V roce 2011 NIDV ve spolupráci s MŠMT realizovalo druhou vlnu školení pro žadatele finanční podpory z projektu MŠMT „EU – peníze školám - Šablony“.

NIDV byl také hlavním partnerem MŠMT a ČSI při uskutečnění krajských konferencí k etické výchově a pracovních seminářů ke Standardům pro ZV.

V rámci metodické a koncepční činnosti krajské pracoviště NIDV spolupracovalo na regionální úrovni zejména s OŠMT, s KVC, ČŠI, Magistrátem města Karlovy Vary a především se všemi školami a školskými zařízeními v kraji.

I ve školním roce 2010/2011 byl NIDV spoluorganizátorem již 17. ročníku podzimní prezentační výstavní akce „Škola 2011“, která se konala v Karlových Varech.

1.13 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Vzdělávání dospělých je významnou součástí celoživotního učení, kde se zdůrazňuje aktivní role učícího se jedince. Celoživotní vzdělávání lze charakterizovat jako kontinuální vzdělávací proces, který představuje zásadní změnu v přístupu ke vzdělávání. Veškeré vzdělávání, a to jak v rámci vzdělávacího systému tak mimo něj, je chápáno jako jediný propojený celek, který umožňuje přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a tím získání kvalifikace různými vzdělávacími cestami v průběhu celého života. Počáteční vzdělávání (základní a střední) vytváří pro toto pojetí celoživotního vzdělávání nezbytný základ, avšak tvoří pouze jednu součást celoživotního vzdělávání. Celoživotní vzdělávání má tak člověku poskytovat možnosti vzdělávání v různých stádiích jeho rozvoje až do úrovně jeho možností v souladu s jeho zájmy, úkoly a potřebami.

Námi sledované ukazatele vypovídají o účasti dospělých na odborné přípravě a na dalším vzdělávání, které probíhá formou večerního, kombinovaného, dálkového nebo distančního studia a jímž si lidé mohou zajistit udržení, růst a rozvoj kvalifikační úrovně. Je však nutno si uvědomit, že většina kurzů dalšího vzdělávání se realizuje mimo vzdělávací systém, přičemž statisticky relevantní údaje, které jsou k dispozici, se týkají především vzdělávacího systému. To znamená, že statisticky je podchycena pouze malá část dalšího vzdělávání.

Pro uchazeče, kteří nezískali základní vzdělání, jsou určeny kurzy pro doplnění základního vzdělání (mohou je realizovat základní nebo střední školy) a kurzy pro získání základů vzdělání (realizované speciálními školami). Ve školním roce 2010/2011 byly organizovány pouze kurzy pro doplnění základního vzdělání v dálkové formě vzdělávání, a to v okrese Sokolov a Karlovy Vary. Ze škol zřizovaných krajem tyto kurzy realizovala pouze Základní škola praktická a základní škola speciální Ostrov.

Střední školy nabízejí další vzdělávání například pro nezaměstnané, a to formou rekvalifikačního studia, přičemž některé kurzy jsou hrazeny úřady práce. Dále některé střední školy organizují kurzy jednotlivých předmětů či ucelených částí učiva, případně další specializační kurzy.

Tabulka č. 53: Kurzy organizované středními školami

		CH		KV		SO		Celkem	
		Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků
09/10	Odborné kurzy	46	131	29	184	0	0	75	315
	Kurzy jednotlivých předmětů	72	72	0	0	1	15	73	87
	Kurzy ucelených částí učiva	0	0	1	16	0	0	1	16
	Pomaturitní specializační kurzy	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rekvalifikační kurzy mimo soustavu oborů vzdělání	50	354	5	58	0	0	55	412
10/11	Odborné kurzy	55	159	10	14	10	164	75	337
	Kurzy jednotlivých předmětů	61	62	2	20	2	30	65	112
	Kurzy ucelených částí učiva	1	1	2	16	0	0	3	17
	Pomaturitní specializační kurzy	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rekvalifikační kurzy mimo soustavu oborů vzdělání	0	0	4	38	6	6	10	44

stav vždy k 30. 9.

V okrese Cheb toto další vzdělávání organizuje Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně, Gymnázium Cheb a Integrovaná střední škola Cheb.

V okrese Karlovy Vary zajišťovaly další vzdělávání stejně jako v minulých letech Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, Střední odborná škola stavební Karlovy Vary, Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice - nově také Střední odborné učiliště Toužim.

V okrese Sokolov organizovala toto vzdělávání Soukromá obchodní akademie Sokolov, s.r.o. a také nově Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov, Gymnázium a obchodní akademie Chodov, Střední škola živnostenská Sokolov.

Pomocí řetězových a bazických indexů je možno vyhodnotit vývoj počtu jednotlivých typů kurzů a jejich účastníků v Karlovarském kraji. Pro ilustraci je zpracován vývoj počtu realizovaných

rekvalifikačních kurzů v Karlovarském kraji v období školních roků 2008/09 – 2010/11 a počet účastníků těchto kurzů.

Tabulka č. 54: *Rekvalifikační kurzy mimo soustavu oborů vzdělání*

Školní rok	Počet kurzů	Řetězový index (%)	Bazický index (%)
08/09	101	-	1
09/10	55	54,45	54,45
10/11	10	18,15	9,90
Průměr	55,33	24,2	X

Průměrný koeficient poklesu za sledované období je 24,2, což znamená, že ročně dochází k poklesu počtu rekvalifikačních kurzů mimo soustavu oborů vzdělání v Karlovarském kraji o 75,8 %. V daném sledovaném období došlo v Karlovarském kraji k poklesu rekvalifikačních kurzů mimo soustavu oborů vzdělání v Karlovarském kraji o 90,1 %.

Tabulka č. 55: *Účastníci rekvalifikačních kurzů mimo soustavu oborů vzdělání*

Školní rok	Počet účastníků	Řetězový index (%)	Bazický index (%)
08/09	488	-	1
09/10	412	84,43	84,43
10/11	44	10,68	9,02
Průměr	314,66	47,55	X

Průměrný koeficient poklesu za sledované období je 47,55, což znamená, že ročně dochází k poklesu počtu účastníků rekvalifikačních kurzů mimo soustavu oborů vzdělání v Karlovarském kraji o 52,4 %. V daném sledovaném období došlo v Karlovarském kraji k poklesu počtu účastníků rekvalifikačních kurzů mimo soustavu oborů vzdělání v Karlovarském kraji o 91 %.

Průměrný počet účastníků jednoho rekvalifikačního kurzu mimo soustavu oborů vzdělání v Karlovarském kraji ve školním roce 2008/09 činil 4,83 účastníka na kurz, ve školním roce 2009/10 7,49 a ve školním roce 2010/11 4,4.

Během uplynulého školního roku pokračovala realizace projektu UNIV 2 Kraje, jehož cílem je přeměna středních škol (především odborných) v centra celoživotního učení, tzn. otevřené instituce, které vedle počátečního vzdělávání budou nabízet i realizovat nejrozličnější formy dalšího vzdělávání pro široké spektrum zájemců. Centra budou koordinovat své vzdělávací aktivity tak, aby celková nabídka programů dalšího vzdělávání skutečně pokrývala identifikované vzdělávací potřeby v daném kraji. Součástí projektu je propagační kampaň osvětlující potřebu dalšího vzdělávání pro dospělou populaci ČR.

Do projektu jsou zapojeny Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice, Střední zemědělská škola Dalovice, Integrovaná střední škola Cheb, Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary, Střední odborná škola stavební Karlovy Vary, Střední odborné učiliště stravování a služeb Karlovy Vary, Střední průmyslová škola Locket, Hotelová škola Mariánské Lázně, Střední odborná škola a střední odborné učiliště Nejdek, Střední škola živnostenská Sokolov a Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov.

1.14 Další oblasti vzdělávání

1.14.1 Primární prevence sociálně patologických jevů

Prevence rizikového chování je koordinována MŠMT a probíhá v souladu s Národním programem vzdělávání a dalšími strategickými dokumenty v oblasti prevence, které vydává MŠMT.

Základním nástrojem prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních je minimální preventivní program školy, který je zpracováván vždy na jeden školní rok, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

V souladu se „Strategií prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství na období 2011“ uvolnilo MŠMT neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování v Karlovarském kraji v celkové výši 522.000,- Kč.

Tabulka č. 56: Program MŠMT na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování v roce 2011

Právnícká osoba	Název projektu	Zřizovatel	Příspěvek MŠMT v Kč
Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně	Semináře pro pedagogické pracovníky	kraj	17 000
Společně k bezpečí o. s.	Dlouhodobý program primární prevence rizikového chování	o. s.	294 000
Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně	Systematická prevence, semináře pro žáky	kraj	67 000
Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně	Semináře pro rodiče	kraj	14 000
Základní škola Františkovy Lázně, Česká 39/1	Rodič, součást prevence	obec	57 000
První české gymnázium v Karlových Varech	Zdravé sociální klima ve třídách	kraj	73 000
CELKEM			522 000

Na projekty na podporu aktivit v oblasti rizikového chování u dětí a mládeže realizovaných ve školách a školských zařízeních v kraji poskytl Karlovarský kraj v roce 2011 příspěvek ve výši 450.000,- Kč.

Tabulka č. 57: Program na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže - projekty schválené k realizaci v roce 2011

Právnícká osoba	Název projektu	Zřizovatel	Příspěvek z rozpočtu KK v Kč
Základní škola praktická a základní škola speciální Ostrov	Víme jak na čerty	kraj	7 360
Pedagogicko-psychologická poradna Cheb	Pozitivní přístup k životu, budování zdravých vztahů v kolektivu	kraj	34 000

Integrovaná škola technická a ekonomická Sokolov	Společně na prevenci	kraj	8 500
Pedagogicko-psychologická poradna Sokolov	Subkultury a současná mládež	kraj	8 760
Střední průmyslová škola Ostrov	Správná volba	kraj	3 680
Domov mládeže a školní jídelna Mariánské Lázně	Vytváření koheze jako prostředek optimalizace sociál. klimatu v DM	kraj	31 004
Hotelová škola Mariánské Lázně	Uměl bys to zvládnout?	kraj	6 246
Střední průmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary	Je nám dobře ve škole	kraj	53 755
Soukromá obchodní akademie Podnikatel spol. s r.o.	Naše školní třída	soukromník	64 100
Základní škola Františkovy Lázně, Česká 39/1	Abeceda zdraví = Abeceda prevence	obec	28 800
Základní škola a mateřská škola Lázně Kynžvart, okres Cheb	Jsmo jeden tým	obec	36 750
Základní škola a Základní umělecká škola Karlovy Vary, Šmeralova 336/15	Adaptační výjezd tříd 6.A a 6.B	obec	48 000
Základní škola Kynšperk nad Ohří, okres Sokolov	Pojďme si rozumět	obec	26 845
Základní škola praktická a Základní škola speciální Horní Slavkov, okres Sokolov	„Zrcadlo pravdy II"	obec	44 200
Základní škola praktická a Základní škola speciální Horní Slavkov, okres Sokolov	Zrcadlo pro děti aneb Já jsem vzorem	obec	48 000
Celkem			450 000

1.14.2 Environmentální a multikulturní výchova

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. V základním vzdělávání se věnuje základním podmínkám života, ekosystémům, vztahu člověka k prostředí a souvislostem lidských aktivit s problémy životního prostředí. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Strategickými dokumenty, které zajišťují dlouhodobý rozvoj environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Karlovarském kraji jsou Koncepce EVVO Karlovarského kraje a Akční plán Karlovarského kraje, který je v případě potřeby nebo získání nových poznatků aktualizován.

Do mateřských, základních a středních škol jsou distribuovány propagační materiály, jsou pořádány exkurze, výtvarné a vzdělávací soutěže tematicky zaměřené na problematiku environmentální výchovy.

Průřezové téma multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vést k chápání neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

1.14.3 Vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin

Osoby, které nejsou státními občany ČR a pobývají oprávněně na území ČR, mají přístup k základnímu, střednímu a vyššímu odbornému vzdělávání za stejných podmínek jako státní občané ČR, včetně vzdělávání při výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy. Tyto uvedené osoby se stávají žáky a studenty příslušné školy, pokud řediteli školy prokážou nejpozději při zahájení vzdělávání oprávněnost svého pobytu na území ČR. Osoby se státní příslušností jiného členského státu EU a jejich rodinní příslušníci mají přístup ke vzdělávání a školským službám za stejných podmínek jako občané ČR.

Krajský úřad zajišťuje bezplatnou přípravu pro žáky, kteří jsou dětmi osoby se státní příslušností jiného členského státu EU, k jejich začlenění do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků. Dále podle možností zajišťuje spolupráci se zemí původu žáka, podporu výuky mateřského jazyka a kultury země jeho původu, která bude koordinována s běžnou výukou v základní škole. Krajským úřadem byly určeny k zajišťování přípravy Základní škola Aš, Kamenná 152, okres Cheb, 2. základní škola Cheb, Májová 14, Základní škola Úšovice, Mariánské Lázně, Školní náměstí 472, Základní škola jazyků Karlovy Vary, Základní škola Ostrov, Májová 997, Základní škola Kraslice, Dukelská 1122, Základní škola Sokolov, Pionýrů 1614.

Tabulka č. 58: Děti a žáci podle státní příslušnosti

Státní příslušnost	MŠ					ZŠ*					SŠ				
	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
ČR	7851	7877	8068	8319	8651	25705	24595	23678	23150	22727	15715	15452	15177	14867	14300
Vietnam	195	187	169	170	147	539	532	482	422	395	249	264	316	307	313
Země býv. SSSR	61	51	61	69	75	259	277	278	291	298	108	126	152	174	163
SR	17	19	24	27	20	75	94	124	115	116	16	17	22	35	26
SRN	8	10	8	7	7	23	17	20	16	12	6	7	6	9	10
Ostatní	19	20	16	25	16	83	85	88	87	88	20	28	30	30	33
Celkem	8151	8164	8346	8617	8916	26684	25600	24670	24081	23636	16114	15894	15703	15422	14845

stav vždy k 30. 9.

*včetně přípravných tříd ZŠ a přípravného stupně ZŠ speciální

1.15 Účast škol v rozvojových a mezinárodních programech

V rámci rozvojových programů MŠMT se Karlovarský kraj v roce 2010 zapojil celkem do programů, ze kterých získal celkem 55.962.249,- Kč. Z této celkové částky čerpaly příspěvkové

organizace vykonávající činnost škol a školských zařízení zřizované obcemi celkem 40.053.249,40 Kč, zřizované krajem 15.468.455,60 Kč a zřizované soukromníkem 440.544,- Kč.

Tabulka č. 59: Rozvojové programy a projekty

Účelový znak	Charakteristika	Objem (v Kč)	Z toho příspěvkové organizace zřizované		
			krajem (v Kč)	obcí (v Kč)	soukromníkem (v Kč)
33 008	Financování dělených hodin pilotním gymnáziím	662 400	662 400	-	-
33 015	Hustota a specifika	24 322 238	12 352 119	11 970 119	-
33 017	Školní potřeby pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání	2 354 000	24 000	2 309 000	21 000
33 018	Inkluzivní vzdělávání a vzdělávání dětí se sociokulturním znevýhodněním	1 450 000	-	1 450 000	-
33 025	Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehab. charakteru	481 000	37 000	444 000	-
33 026	Pokusné ověřování maturitní zkoušky v roce 2010	487 662	429 318	-	58 344
33 123	EU peníze školám	20 886 348	931 341,60	19 955 006,40	-
33 160	Projekty romské komunity	120 669	35 669	85 000	-
33 163	Projekty ostatní protidrogové politiky – prevence patologických jevů	54 900	54 900	-	-
33 166	Soutěže a přehlídky vyhlašované MŠMT	843 000	338 800	504 200	-
33 215	Asistenti pedagogů v soukromých a církevních speciálních školách	361 200	-	-	361 200
33 457	Asistenti pedagogů pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním	3 938 832	602 908	3 335 924	-
Celkem objem dotací z MŠMT		55 962 249	15 468 455,60	40 053 249,40	440 544

1.16 Účast škol a školských zařízení v projektech

Vzhledem k objemu finančních prostředků, který je vyčleněn na financování resortu školství, je jednou z rozhodujících priorit pro období let 2007 – 2013 v co nejvyšší míře využít možností čerpání prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie. Pro příspěvkové organizace vykonávající činnost škol a školských zařízení se nabízejí aktivity zejména v rámci OP ŽP, ROP NUTS 2 Severozápad, Operačních programů přeshraniční spolupráce Cíl 3 ČR - Bavorsko a ČR - Sasko, OP VK a v dalších dotačních titulech.

Operační program Životní prostředí

V průběhu školního roku 2010/2011 byla zahájena realizace tří projektů v rámci OP ŽP, a to projektu zateplení budov Gymnázia Ostrov, zateplení tělocvičny Integrované střední školy technické a ekonomické Sokolov a zateplení jedné z budov Integrované střední školy Cheb. Stavební část těchto projektů bude ukončena do konce roku 2011.

Školní statek Cheb připravil projektovou žádost do prioritní osy 7 - Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu a čeká na vyhlášení příslušné výzvy. Celkové náklady projektu budou 10 mil. Kč.

Dotační program Zelená úsporám

Dotační program Zelená úsporám byl pozastaven, poté z něho bylo vyňato financování veřejných budov a příspěvkové organizace tak s podanými projektovými žádostmi neuspěly..

Regionální operační program NUTS 2 Severozápad

V červnu 2011 byl ukončen projekt Centrum technického vzdělávání Střední průmyslové školy Ostrov s termínem zahájení výuky od školního roku 2011/2012. Celkové náklady projektu činily 467.000.000,- Kč, z toho dotace z ROP 377.000.000,- Kč.

Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov realizovala v průběhu školního roku 2010/2011 stavební část projektu „Projekt revitalizace Centra vzdělávání ISŠTE Sokolov.“ Celkové způsobilé výdaje projektu jsou 400.000.000,- Kč, z toho dotace ROP 370.000.000,- Kč.

Proběhlo závěrečné vyúčtování projektu „Moderní střední školy – moderní sportovní areály Střední školy živnostenské Sokolov.“ Celkové náklady projektu byly 7.201.600,50 Kč, z toho 6.005.704,87 Kč činila dotace.

Integrovaná střední škola Cheb připravila projektovou dokumentaci pro podání projektu „Centrum odborného a praktického vzdělávání ISŠ Cheb“ s celkovými náklady cca 37 mil. Kč.

Operační programy přeshraniční spolupráce Cíl3 ČR - Bavorsko a ČR - Sasko

Česká republika – Bavorsko

Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb ve spolupráci s partnery Berufliche Fortbildungszentren der Bayrischen Wirtschaft (bfz) gGmbH a Berufsfachschule für gesundheits- und Krankenpflege Klinikum Fichtelgebirge GmbH úspěšně podala projekt „Společné ošetrovatelské postupy ČR – Bavorsko“, přičemž způsobilé výdaje projektu na české straně činí 7.847.244,- Kč. Jedná se o projekt zaměřený na sjednocení a rozšíření odborných dovedností v ošetrovatelských postupech ve zdravotnických školách ve městech Cheb, Marktredwitz a Erbendorf. V rámci realizace projektu probíhá i řada výměnných pobytů žáků a pedagogů.

Česká republika – Svobodný stát Sasko

Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov ve spolupráci s partnerem Bildungsinstitut PSCHERER gGmbH Lengefeld realizovala v průběhu školního roku 2010/2011 projekt „Solární škola – regionální výukové centrum OZE“ (celkové způsobilé výdaje projektu na české straně činí 11.639.054,- Kč). V lednu 2011 byly slavnostně otevřeny nové učebny a v únoru 2011 došlo k získání evropského certifikátu SOLARTEUR. Projekt bude ukončen v září 2011.

Integrovaná střední škola Cheb s Regionální hospodářskou komorou Poohří a s německým Lead partnerem BIC-Forum Wirtschaftsförderung e.V. zahájila ve školním roce 2010/2011 realizaci projektu „Výstavba kooperační sítě v oblasti automatizace za účelem zvýšení ekonomicko-technické úrovně v sasko-české oblasti podpory - AKONA.“ Cílem projektu je vznik vzdělávacího a vývojového centra pro automatizaci, které bude zaměřeno na obrábění kovů pomocí strojů CNC, svařování CNC a manipulaci s materiálem za použití prvků robotizace. Celkové způsobilé výdaje projektu na české straně činí 390.999,- EUR, z toho dotace 351.899,10 EUR.

Gymnázium Cheb ve spolupráci s Gymnáziem Oelsnitz zahájilo stavební část realizace projektu „Zřízení Česko-německého jazykového a komunikačního centra na gymnáziích Oelsnitz a Cheb.“ Současně s tím byly realizovány ostatní aktivity spojené s budováním vzájemných vztahů mezi žáky a pedagogickými pracovníky obou škol.

Gymnázium Ostrov úspěšně zrealizovalo projekt „Svátky a zvyky v Krušných horách“ s celkovými náklady 8.888,98 EUR.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Ve školním roce 2010/2011 probíhala realizace čtyř individuálních projektů, a to projektu Gymnázia Cheb „Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje“ a tří projektů Karlovarského kraje, kterými jsou „Zvyšování kvality vzdělávání standardizací a zlepšováním řídicích procesů ve školách“, „Krajské vzdělávací centrum pro další vzdělávání pedagogických pracovníků“ a „Inovace školského portálu Karlovarského kraje“. Cílem těchto projektů je zkvalitnění a rozvoj počátečního vzdělávání a vytvoření systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Karlovarský kraj je zprostředkujícím subjektem implementační struktury OP VK a vyhlášovatelem výzev pro předkládání grantových projektů do globálních grantů Karlovarského kraje. Přehled projektů škol v Karlovarském kraji je uveden v příloze č. 27.

Školy se v uplynulém školním roce dále zapojily do projektů v rámci programů Leonardo, Comenius, Sokrates aj.

2 Financování škol a školských zařízení

2.1 Celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované krajem

2.1.1 Přímé výdaje

V roce 2010 činily celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované krajem celkem 1.043.946.743,- Kč. Z toho rozhodující část výdajů (cca 76,2 %) činily tzv. „přímé výdaje na vzdělávání“ v objemu 795.792.794,- Kč a dále prostředky z kapitoly MŠMT na programové financování (cca 1,5%) v objemu 15.468.456,- Kč.

2.1.2 Provozní a investiční výdaje

Karlovarský kraj pak poskytl svým školám a školským zařízením provozní příspěvky v objemu 211.459.829,-Kč (tj. cca 20,25 % celkových výdajů) a dále investiční příspěvky v objemu 21.235.665,- Kč (tj. cca 2 % celkových výdajů). Nejvyšší podíl na celkových výdajích čerpaly střední školy, a to 72,9 %. Celkový přehled výdajů na jednotlivé školy a školská zařízení zřizované krajem včetně srovnatelných údajů za rok 2009 je uveden v příloze č. 1. Mezi nejvýznamnější investiční akce patřila oprava střechy na tělocvičně Gymnázia a obchodní akademie Mariánské Lázně (4 mil. Kč), rekonstrukce a vybavení laboratoří v Prvním českém gymnáziu v Karlových Varech (4 mil. Kč), první etapa výměny oken ve Střední odborné škole logistické a středním odborném učilišti Dalovice (3 mil. Kč), oprava parokondenzátního potrubí v Integrované střední škole technické a ekonomické Sokolov (2,2 mil. Kč), rekonstrukce výtahů Domova mládeže a školní jídelny Mariánské Lázně (3,5 mil. Kč) a další menší akce.

2.2 Neinvestiční výdaje škol a školských zařízení zřizovaných obcemi

Vývoj výdajů na přímé výdaje na školy a školská zařízení zřizované obcemi jsou podle jednotlivých druhů škol a školských zařízení uvedeny v příloze č. 3. Z tabulky vyplývá vývoj výdajů podle vývoje výkonů v jednotlivých segmentech školství. Nárůst je patrný zejména u mateřských škol, základních uměleckých škol, školních družin a školních klubů. Meziroční pokles žáků v základních školách opět nekoresponduje s nárůstem počtu žáků ve školních družinách a základních uměleckých školách. V příloze č. 4 je vyjádřen vývoj jednotkových výdajů na jednoho žáka podle jednotlivých druhů škol a školských zařízení, přičemž k nárůstu výdajů dochází v oblasti platů a odvodů, k poklesu jednotkových výdajů naopak dochází u programového financování.

2.3 Soukromé školy a školská zařízení

U škol a školských zařízení zřizovaných soukromníkem došlo v roce 2010 k poklesu výdajů o 4,3 %, a to zejména v oblasti středního školství, kde meziroční pokles výdajů představoval 13,8 %, což bylo způsobeno změnou struktury výkonů. K dalšímu výraznému poklesu došlo v oblasti výdajů v dětském domově, a to v návaznosti na pokles počtu umístěných dětí. Podrobný přehled o výši výdajů podle jednotlivých druhů škol a školských zařízení a také vývoj jednotkových výdajů na dítě nebo žáka je uveden v přílohách č. 5 a 6.

2.4 Přímé normativní výdaje

Na tzv. „přímé výdaje“ bylo v roce 2010 školám a školským zařízením v kraji přiděleno celkem 2.324.969.868,- Kč. Z toho organizacím zřizovaným Karlovarským krajem celkem 811.251.249,- Kč, organizacím zřizovaným obcemi a dobrovolným svazkem obcí v kraji 1.439.266.445,- Kč a soukromým školám 74.452.174,- Kč. Přitom rozhodující objem 2.194.995.990,- Kč (94,4 %) byl vyplacen prostřednictvím tzv. normativního financování, tj. na základě normativů stanovených MŠMT pro soukromé školy a prostřednictvím krajských normativů stanovených v souladu s platnými předpisy MŠMT. Přibližně 5,6 % prostředků z celkových výdajů připadá na financování na základě rozvojových programů MŠMT.

3 Vysoké školství

Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická - pracoviště Cheb

Pracoviště Fakulty ekonomické sídlí v Chebu již od roku 1990, přičemž výuka probíhá ve specializovaných přednáškových a seminárních místnostech. K dispozici je vybavená univerzitní knihovna s počítačovou studovnou a mnoha informačními databázemi.

Nabízené studijní obory v akademickém roce 2010/2011:

Bakalářský studijní program: *B6208 - Ekonomika a management*

Studijní obory: *Podniková ekonomika a management* - forma prezenční a kombinovaná
Management obchodních činností - forma prezenční

Studium v rámci celoživotního vzdělávání:

Podnikání a management - forma kombinovaná

Celkový počet studentů:

Akademický rok	08/09	09/10	10/11
Počet studentů	623	655	533

Vysoká škola chce dále rozvíjet chebské pracoviště fakulty a využít moderně vybavené prostory pro rozšíření nabídky bakalářských studijních oborů nabízených jinými fakultami Západočeské univerzity v Plzni (např. obor Sociální práce). Fakulta spolupracuje s vybranými podniky v Karlovarském kraji především na bázi řešení dílčích problémů a možných inovací formou bakalářských a diplomových prací studentů. Nabízí též možnost odborné spolupráce a společného řešení výzkumných i rozvojových projektů především v oblasti ekonomiky, účetnictví, marketingu, projektového řízení, podnikových informačních systémů, logistiky apod.

Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta strojní - pracoviště Sokolov

Dislokované pracoviště bylo zřízeno v prostorách Integrované střední školy technické a ekonomické Sokolov. Nabízeny jsou bakalářské studijní programy *Strojní inženýrství* a *Strojírenství* v kombinované formě studia, které se však pro nezáměr uchazečů dosud nepodařilo otevřít.

Vysoká škola Karlovy Vary o.p.s.

Jediná vysoká škola s více než desetiletou historií, která má sídlo v Karlovarském kraji.

Nabízené studijní obory v akademickém roce 2010/2011:

Bakalářský studijní program: *B6804 - Právní specializace*

Studijní obory: *Právo v podnikání* - forma prezenční a kombinovaná
Sociálně právní činnost - forma prezenční a kombinovaná
Veřejná správa - forma prezenční a kombinovaná
Soudní notářská a administrativní činnost - forma prezenční a kombinovaná

Bakalářský studijní program: *B6811 - Právní specializace - kontrolní činnost ve veřejné správě*

Pro nedostatek zájemců nebyl tento program v akademickém roce 2010/2011 otevřen.

Celkový počet studentů:

Akademický rok	08/09	09/10	10/11
Počet studentů	1382	1211	1003

Pro akademický rok 2011/2012 a následující rok 2012/2013 je zásadním cílem vysoké školy příprava akreditace navazujícího magisterského stupně studia určeného zejména pro své absolventy. Škola průběžně usiluje o institucionální spolupráci s profesními komorami v oblasti práva, která zabezpečí promítání oborových trendů do obsahu studia a formulací výstupů z učení. VŠKV uskutečňuje s podnikatelskými subjekty kraje prozatím spolupráci pouze ve formě ad hoc, týkající se zejména zabezpečení povinných praxí studentů prezenčního studia, nebo spolupodílení se na akcích školy (např. konference).

Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta - konzultační středisko Cheb

V Chebu má tato fakulta své jediné mimopražské konzultační středisko a nabízí zde pouze kombinovanou formu studia. Výuku v rámci celoživotního vzdělávání si posluchači hradí.

Nabízené studijní obory v akademickém roce 2010/2011:

Studium v rámci celoživotního vzdělávání:

Bakalářský studijní program: *Veřejná správa a regionální rozvoj*

Magisterský studijní program (navazující): *Veřejná správa a regionální rozvoj*

Celkový počet studentů:

Akademický rok	08/09	09/10	10/11
Počet studentů	–*	–*	cca 150

*údaje škola neposkytla

Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta životního prostředí - konzultační středisko Karlovy Vary

Konzultační středisko funguje v Karlových Varech od roku 2007, výuka probíhá v areálu krajského úřadu. a v roce 2010, přičemž v roce 2010 byla zahájena výuka i v navazujícím magisterském studijním programu. Výuka je zdarma.

Nabízené studijní obory v akademickém roce 2010/2011:

Bakalářský studijní program: *B3915 - Krajinářství*

Studijní obor: *Územní technická a správní služba* - kombinovaná forma studia

Magisterský studijní program (navazující): *N3914 - Krajinné inženýrství*

Studijní obor: *Regionální environmentální správa* - kombinovaná forma studia

Celkový počet studentů:

Akademický rok	08/09	09/10	10/11
Počet studentů	83	110	190

Fakulta realizuje v kraji kromě výuky i další aktivity. Uspěla s žádostí do globálních grantů a má zájem pokračovat v dalším rozvoji. Největším problémem fakulty je nedostatek vhodných výukových prostor v Karlových Varech, který další rozvoj omezuje. Vysoká škola spolupracuje s podnikatelskými subjekty zejména v oblasti revitalizace a rekultivace krajiny po těžbě.

Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, a.s. – pracoviště Sokolov

Soukromá vysoká škola se sídlem v Praze.

Nabízené studijní obory v akademickém roce 2010/2011:

Bakalářský studijní program: *Ekonomika a management*

Studijní obory: *Manažerská ekonomika* - kombinovaná forma studia

Aplikovaná informatika - kombinovaná forma studia

Celkový počet studentů:

Akademický rok	08/09	09/10	10/11
Počet studentů	149	148	152

Škola dále plánuje rozvoj výuky, neupřesnila však v jaké oblasti. S podnikatelskými subjekty spolupracuje při zadávání a zpracování seminárních a bakalářských prací.

Bankovní institut vysoká škola, a.s. – regionální pracoviště Karlovy Vary

Regionální pracoviště vysoké školy sídlí v prostorách Střední odborné školy pedagogické, gymnázia a vyšší odborné školy Karlovy Vary. Všechny nabízené studijní programy jsou v kombinované i prezenční formě, realizuje se však pouze kombinovaná.

Nabízené studijní obory v akademickém roce 2010/2011:

Bakalářský studijní program: *Bankovnínictví*

Studijní obory: *Bankovní management*

Právní administrativa v podnikatelské sféře

Informační technologie

Pojišťovnictví

Oceňování majetku

Bakalářský studijní program: *Hospodářská politika a správa*

Studijní obory: *Ekonomika a management malého a středního podnikání*
Ekonomika a management zdravotních a sociálních služeb
Veřejná správa Evropské unie

Navazující magisterský studijní program: *Ekonomika a management*

Studijní obor: *Finance*

Vysoká škola i přes žádost nedodala formaci o počtech studentů ani o budoucích plánech školy a formách spolupráce s místními podnikateli.

Závěry

Ve výroční zprávě jsou shrnuta nejdůležitější data za uplynulý školní rok v jednotlivých oblastech vzdělávání a jsou uvedena srovnání s jedním či více předchozími školními roky. Významné je sledování statistických dat o počtech dětí, žáků a studentů, neboť tyto výrazně ovlivňují výši finančních prostředků ze státního rozpočtu, které přicházejí do kraje. Z údajů výroční zprávy vyplývá, že struktura vzdělávací soustavy v kraji se ustálila a v posledních letech nedošlo k žádným výraznějším změnám.

V mateřských školách v návaznosti na demografický vývoj v dané věkové kohortě pokračuje nárůst počtu dětí, v porovnání posledních dvou školních roků se počet tříd zvýšil o 10, počet dětí o 299. Naopak stále ještě pokračuje trend poklesu počtu žáků v základních školách, a to o 492. Dá se však předpokládat, že do budoucna se pokles bude snižovat (za předešlé dva roky byl 943 žáků). Negativním jevem je, že se dále snižuje průměrný počet žáků ve třídě, což lze z hlediska pedagogického považovat za pozitivní jev, z pohledu financování se však jedná o faktor negativní. Finančně zatěžující je i narůstající počet asistentů pedagoga.

Téměř 350 žáků základních škol odchází každý rok do osmiletých gymnázií, tj. cca 12,4 % všech žáků 5. ročníků, což se negativně odráží v sociálním klimatu základních škol a dá se říci, že i v samotné kvalitě vzdělávání. Jak již bylo ve výroční zprávě řečeno, jedná se o jediný segment středního vzdělávání, kde se v návaznosti na nepříznivý demografický vývoj neprojevuje pokles žáků, ale postupný mírný nárůst. V této souvislosti je třeba upozornit, že v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011 – 2015 je tento celorepublikový trend hodnocen jako negativní a cílem je snížení počtu žáků nastupujících do víceletých gymnázií na 5 – 10 %.

U stále více příspěvkových organizací vykonávajících činnost středních škol se projevuje negativní dopad nepříznivého demografického vývoje, který s sebou přináší snižující se počet žáků nastupujících do středního školství. Pokles počtu přijatých uchazečů se oproti minulým letům citelně dotkl téměř všech škol, a to i dosud dobře naplňovaných. Související příčinou tohoto neuspokojivého stavu je, že nabídka volných míst stále zůstává neúměrně vysoká, ve své struktuře je nevyvážená, protože některé sousedící školy si konkurují nabídkou stejných či podobných oborů. Některé dobře naplňované obory jsou z hlediska potřeby v nabízeném množství nadbytečné (gymnázia, lycea, ekonomické obory, některé další dobře naplňované obory vzdělání – např. kuchař, číšník, kadeřník) a tím odčerpávají uchazeče o ostatní, trhem žádané zejména technicky zaměřené obory. Dalším nepříznivým jevem je, že maturitní obory, do kterých jsou přijímáni i uchazeči bez patřičných studijních předpokladů, ubírají uchazeče o obory vzdělání s výučním listem. Toto vše ve svém důsledku znamená nenaplnění záměrů naprosté většiny škol a především má negativní dopad do kvality výuky.

S ohledem na výše uvedené je nezbytné, aby se zřizovatel a každá příspěvková organizace touto situací zodpovědně zabývaly a hledaly taková řešení, která by v budoucnu zajistila nejen její ekonomickou soběstačnost, ale zejména odpovídající kvalitu poskytovaného vzdělávání v celé jeho šíři včetně kvalifikovaného personálního obsazení. Rovněž odbor školství, mládeže a tělovýchovy bude vývoj situace i nadále sledovat a vyhodnocovat.

Ve školním roce 2010/2011 naopak pokračoval trend zvyšování počtu studentů vyšších odborných škol. V současné době přetrvává debata o potřebě restrukturalizace tohoto druhu škol vedoucí ke změně jejich postavení ve vzdělávací soustavě.

V rámci hlavní činnosti škol a školských zařízení byl školní rok 2010/2011 pokračováním v plnění náročných úkolů v souvislosti s kurikulární reformou, jako je zejména vytváření

a případná inovace školních vzdělávacích programů, které byly jednou z hlavních priorit činnosti především středních škol, nový způsob závěrečných zkoušek a vlastní hodnocení školy (autoevaluace). Ve školním roce 2010/2011 se střední školy musely poprvé vypořádat s organizací a průběhem nové maturitní zkoušky a návratem ke konání přijímacích zkoušek do oborů vzdělání s maturitní zkouškou.

V současné době vystupuje do popředí problematika vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to především na úrovni základního vzdělávání, kdy v souladu s evropskými trendy je kladen stále větší důraz na inkluzivní vzdělávání. Na tento vývoj se školy musí připravit, a to zejména v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ne vždy se daří prioritně využívat individuální integraci žáků a optimálně není využívána ani integrace skupinová. Tato oblast vzdělávání je ze strany státního rozpočtu dlouhodobě podfinancována, a kromě toho v našem kraji je ve speciální školství velmi nízká kvalifikovanost pedagogických pracovníků. Z hlediska poskytování odborné péče žákům se speciálními vzdělávacími potřebami lze pozitivně hodnotit vývoj počtu asistentů pedagoga, a to jak v případě zdravotního postižení tak i sociálního znevýhodnění, i když, jak bylo výše uvedeno, tento pedagogický přínos s sebou nese značnou finanční zátěž. Významný podíl v přípravě žáků se sociálním znevýhodněním na základní vzdělávání představují přípravné třídy, jejichž počet se také zvyšuje.

Pro rozvoj vzdělanosti v kraji je důležité, aby byla věnována patřičná pozornost zájmovému a uměleckému vzdělávání. Kromě potřebného rozvoje talentu dětí má toto vzdělávání pozitivní dopad do oblasti prevence rizikového chování, proto je potřebné, aby se preventivní programy stále více stávaly součástí vyučování i mimoškolních aktivit.

Jedním z úkolů kraje je zabezpečení poskytování poradenských služeb žákům, jejich zákonným zástupcům a školám či školským zařízením. Důraz je kladen zejména na služby pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. Problémem kraje je vzdělanostní struktura jeho obyvatel, nízká kvalifikovanost pedagogických pracovníků v jednotlivých druzích škol, což vyžaduje maximální intenzitu činnosti poradenských zařízení. Avšak i tato zařízení mají nedostatek odborníků s potřebnou kvalifikací. Přestože se počet žáků v regionu dlouhodobě snižuje, počet klientů poradenských zařízení, kteří vyžadují odbornou péči, stále narůstá.

K významným změnám došlo a dochází v oblasti dětských domovů, kde pokračuje pokles počtu umístěných dětí, což ve spojení s realizací národního akčního plánu transformace těchto pobytových zařízení vede zřizovatele ke snižování jejich kapacit a změnám organizačního uspořádání.

V oblasti dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení lze ze strany středních škol sledovat určitý posun, i když stále existují značné rezervy ve využití jejich potenciálu jak z hlediska materiálního, tak personálního. V dalším období je třeba věnovat této oblasti zvýšenou pozornost a motivovat školy k co největší účasti v tomto vzdělávání, což jim může do jisté míry kompenzovat pokles výkonů v počátečním vzdělávání.

V posledních dvou letech dochází k významnému posunu ve snaze kraje napomoci k získání odborné kvalifikace nekvalifikovaných učitelů základních a středních škol a v rozvoji dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Podařilo se navázat spolupráci s Fakultou pedagogickou Západočeské univerzity v Plzni, která za finančního přispění kraje a s využitím prostředků z evropských fondů připravuje v rámci celoživotního vzdělávání nekvalifikované učitele k vysokoškolskému studiu příslušné odborné kvalifikace. V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se s využitím dotací v rámci individuálních i grantových projektů OP VK podařilo nastartovat systém dalšího vzdělávání, který v našem kraji chyběl.

Seznam příloh:

- č. 1 Celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované Karlovarským krajem v KČ
- č. 2 Výdaje na dítě, žáka, studenta ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem v KČ
- č. 3 Celkové výdaje na přímé výdaje ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi v KČ
- č. 4 Výdaje na dítě, žáka a studenta na přímé výdaje ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi v KČ
- č. 5 Celkové výdaje na školy a školská zařízení zřizované soukromníkem v KČ
- č. 6 Výdaje na dítě, žáka a studenta ve školách a školských zařízeních zřizovaných soukromníkem v KČ
- č. 7 Přehled o pracovnících a platech hrazených ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi za rok 2010
- č. 8 Přehled o pracovnících a platech hrazených ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem za rok 2010
- č. 9 Platové složky pedagogických pracovníků hrazené ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi za rok 2010
- č. 10 Platové složky pedagogických pracovníků hrazené ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem za rok 2010
- č. 11 Platové složky nepedagogických pracovníků hrazené ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi za rok 2010
- č. 12 Platové složky nepedagogických pracovníků hrazené ze státního rozpočtu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem za rok 2010
- č. 13 Vývoj průměrného platu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi v KČ
- č. 14 Vývoj průměrného platu ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi podle okresů v KČ
- č. 15 Vývoj průměrného platu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem v KČ
- č. 16 Vývoj průměrného platu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Karlovarským krajem podle okresů v KČ
- č. 17 Přehled o odborné kvalifikaci učitelů – přepočtení pracovníci
- č. 18 Kvalifikovanost učitelů v ČR dle krajů ve školním roce 2010/2011
- č. 19 Kvalifikovanost učitelů MŠ v ČR dle krajů ve školním roce 2010/2011
- č. 20 Kvalifikovanost učitelů ZŠ v ČR dle krajů ve školním roce 2010/2011
- č. 21 Kvalifikovanost učitelů SŠ v ČR dle krajů ve školním roce 2010/2011
- č. 22 Kvalifikovanost učitelů VOŠ v ČR dle krajů ve školním roce 2010/2011
- č. 23 Struktura oborů vzdělání středních a vyšších odborných škol zřizovaných Karlovarským krajem, ve kterých byli ve školním roce 2010/2011 vyučováni žáci a studenti
- č. 24 Struktura oborů vzdělání středních škol zřizovaných obcemi, ve kterých byli ve školním roce 2010/2011 vyučováni žáci
- č. 25 Struktura oborů vzdělání středních škol zřizovaných MŠMT, ve kterých byli ve školním roce 2010/2011 vyučováni žáci
- č. 26 Struktura oborů vzdělání středních škol zřizovaných soukromníkem, ve kterých byli ve školním roce 2010/2011 vyučováni žáci
- č. 27 Projekty OP VK